

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

233. szám

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az *beszedés* díj címén Brassóban további 2 lejt, vidéken 6 lejt fizet havonta. — *Külföldre* negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátak rékpénztári számlánk száma 12.174. — **HIRDETESEK** díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Csülörtök

1933. évi október 12

A Fortu-rejtély

A kormány, lassan, egészen nagy fiut csinál Fortu professzorból.

Eredetileg nem lenne tulzottnan jelentős figura. Tömegek, mondhatnánk, nem állanak a háta mögött. Az a Polgári Blokk, amelyet elnököl, inkább személyi alakulat. Rokonok és professzorok, akikért Fortu valóban sokat küzdött. A Blokknak nincsen egetverő programja. A közélet megtisztításáról, purifikációról halottunk szép szavakat. De vajon melyik párt nem küzd, amíg ellenzékben van, a közélet megtisztításáért? Nincs eszményibb és tisztességesebb valami, mint egy opposzióban szenvedő politikai csoport.

Fortu professor mérsékelt jelentőségét, amennyiben nyugodtan hagyják élni és lélekzeni, lerontotta volna az is, hogy politikai elgondolásai fasisztikus jellegűek, amint a Polgári Blokk sem tekinthető egyébnek, mint nagy általánosságban jóhiszemű intellektuellek fasiszta csoportozatának. Hír szerint ez a csoportozat érdekében azonnal visszakapja a Saar-vidéket, amely Fortuékra éppen úgy befolyást tud gyakorolni, mint ahogyan a kormány is tetszése szerint játszik a cuzista és pasgárdista alakulatokkal. Tehát Fortu és csoportja nem tekinthető, nem lett volna tekinthető önálló erőtenyezőnek, hanem csak függvénynek, amely magasabb elgondolások szerint él vagy nem él, szerepel vagy nem szerepel.

Ha Fortu a jelentéktelenségnek, közönyösségnek helyezettéből kilendül és lassanként komoly, sőt tulkomolv jelenségé válik az ország közéletében, annak oka nem annyira benne, mint inkább a kormányzat súlyos baklövéseiben keresendő.

Oly mulatságos módon üldözik, hajszolják. Figyelik ezt az egyébként toli vérmérsékletű középiskolai tanárt hogy végül a kölcsönös segítségnek és a polgári szolidaritásnak alapján, mellé kell állani. Táborra nevelődik ki. Hívei támadnak. Már fanatikusai is vannak, akik esküsznek rá. Hogy miért, legutóbb nem is tudják. Programját alig ismerik. Csak annyit látnak, hogy a hatalom ellene van. Hogy mindenre képesek vele szemben.

Tehát — rossz ember nem lehet.

Gárdája most, a vasárnapi események után, meg fog háromszorozódni.

Eddig ugyanis üldözték, de ezt legálább be is vallották. Az emberek kezdetek már hozzászokni. Na, ez a Fortu az állami pofember!...

Most már úgy üldözik, úgy hajszolják, hogy nem vallják be.

Négy detektív jelenik meg a háza kapujában s megtámadják. Fortu előrántja revolverét, lö, egy detektív s a sőgora — egy eltévedt golyótól — meg is sebesül. Husz szomszéd riad fel rémülten a lövöldözésre. Másik husz az utcán sétál, szemtanuja mindennek.

Fegyver dörren. Vér csurran. Tíz résztvevője, legalább 40 szemtanuja van az utcai csatának. A detektív kórházban vonaglik. Már komplikációk fenyegetnek. Esetleg meg is hal.

A megsebesült sógor reggeltől estig a szerkesztőségeket, hivatalokat járja. Mutogatja magát. A karját, amelyet átfurt a golyó. A kézfejét, amelyről letépődött a hüvelykujj.

Azt kell mondani, hogy a csata országvilág szemeláttára zajlott le.

S akkor a kormány olyértelmű komünikét ad ki, hogy nem történt semmi.

Berlin abbahagyja az osztrák akciót, ha megkapja a Saar-vidéket

Az osztrák szocdemek ellen megindult a hajsza

Az Uj Nemzedék azt állítja, hogy egész Ausztriát összeesküvők hálózák be

Bécs, október 11.

A Dollfuss ellen elkövetett merénylet izgalmai kezdenek már elűlni. A rendőrség befejezte már a nyomozást s így az ügy további fejleményei már a vizsgálóbíró előtt játszódhatnak le. A tegnap adott és feltűnést keltő hírről ma már nincsen szó s így eszik az a nem minden célzatoság nélküli gyanú, hogy a merényletet heimmehríták rendezték volna meg.

Fordulat egyébként csak annyi van az ügyben, hogy a vizsgálóbíró jóváhagyta Dertil mostohaapjának, Günther Raymundnak letartóztatását.

A vizsgálat egyébként Günther Raymund felesége ellen is folyik s valószínű, hogy őt is letartóztatják. Ezzel szemben szabadon bocsátottak két karinthiai kiscgazdát,

akiket a merénylettel kapcsolatban napokon keresztül eredménytelenül vallattak.

AUSZTRIA EGÉSZ TERÜLETÉT ÖSSZEESKÜVÉS HALÓZZA BE

A Dollfuss elleni merénylet nyomozásával kapcsolatban az Uj Nemzedék című budapesti lap bécsi tudósítója szenzációs cikket küldött lapjának. A tudósító szerint a merénylet ügyében már a közeljövőben szenzációs fordulat várható. Megbízható forrásokból nyert értesülései szerint ugyanis

egy Ausztria egész területét behálózó összeesküvésről van szó s ez az összeesküvés már régebben ki-mondotta azt, hogy Dollfussnak meg kell halnia.

Dertil csak az első merénylő volt

Egyébként Dertil nemzetiszocialista mivoltához ma már kétség sem férhet, az a hír azonban, hogy

az összeesküvést Németországból irányították volna, nem felel meg a való-ságnak.

Az összeesküvők valamennyien osztrákok, az értelmi szerzőket azonban nem Németországban kell keresni, hanem „egy egészen más államban, ahol a sovíniszta köröket nemcsak Magyarország, hanem Ausztria megerősödése is aggodalmakkal tölti el.”

Az Uj Nemzedék cikke Magyarországon nagy feltűnést keltett, bár eddig még semmi bizonyíték sincs arra, hogy a lap bécsi munkatársának értesülései nyom-zási eredményekre támaszkodnának.

Német-francia alku Ausztria bőrére

Van azonban Bécsnek már friss szenzációja is. A Wiener Allgemeine Zeitung Genfből azt a feltűnést keltő hírt hozza, hogy Németország és Franciaország között komoly tárgyalások vannak folyamatban s ezek a tárgyalások Ausztriát igen közelről érintik. A két ország megbízottai között alkudozás folyik s ennek az alkudozásnak a során Németország állítclag olyan ajánlatot tett, hogy hajlandó lemondani Ausztria csatlakozásáról, sőt Elzász-Lotharingiáról is, ha cserébe azonnal visszakapja a Saar-vidéket, amelynek sorsa felől egyébként csak 1935-ben döntenének népszavazás útján.

LEON BLUM ÉS VANDERVELDE BÉCSBE UTAZNAK

Az osztrák szociáldemokraták október 17-én tartják országos kongresszusukat, a melyre a rendezőség meghívta Leon Blumot és Vanderveldt is. Talán erre való tekintettel az osztrák kormány most rendkívüli szigorúsággal lép föl a szociáldemokrata-párt ellen. A bécsi munkásdéláldát váratlanul feloszlatta azzal az indokolással, hogy annak negyvenéves jubileumán Seitz szociáldemokrata bécsi polgármester nagyon hangsúlyozta, hogy a munkásságnak a nyers erőszakkal szembeni küzdelmében hasonló eszközökre

kell gondolnia. A kormánynak az volt az álláspontja, hogy Seitz polgármester nem járt el a dalegyesület alapszabályai szerint, ezért hozta a letiltó végzést.

A szociáldemokraták hivatalos lapja, az Arbeiter Zeitung kemény kritikával illeti a kormány feloszlató végzését, mire a belügyminiszter ellene is megtörtölő lé-éseket alkalmazott. Először elrendelte a lap beszüntetését, később azonban csak a kolportázs és a postai szállítás jegét pontta meg tőle.

Hasonló rendszabályokat alkalmazott az ugyancsak szociáldemokrata Linzer Tagblatt ellen is.

Tiltakoznak az osztrák szociáldemokraták

Bécs polgármestere, Seitz, akinek vasárnapi beszéde miatt a munkások dalegyületét a kormány feloszlatta s aki egyben Bécs tartományi kormányzója is, ülésre hívta össze a tartományi kormányzóságot, hogy ezen tiltakozzanak a munkásdalegyesület betiltása ellen.

A kormány egyébként tovább folytatja egy szociáldemokratát, mint a nemzeti-szocialisták elleni hadjáratát.

Többek között letartóztatják Teyel polgármestert, akiről bebizonyosodott,

Nem kell-e melléje állani?

Csak egyetlen eset lehetséges. Az, hogy a kormány a politikai raffinement minden eszközével igyekezik Fortut állami mártírrá és elsőrendű erkölcsi erővé felnevelni.

Vagy ha: akkor önön helyzetét közép-kori fegyverekkel véglegesen és kijavíthatatlanul aláásni.

Hivatalos körökben úgy tudják, hogy a kormány további intézkedéseket akar foganatosítani a szociáldemokraták ellen. Meglepő, hogy Bécsben az eddigi intézkedéseket eléggé nyugodtan fogadták és a szociáldemokrata párt hivatalosan nem tett semmit, hogy a kormányt erőszakos intézkedései megpáltoztatására bírja. A belügyminiszter egyébként arra is gondol, hogy kiirtassa a hadseregben mutatkozó szociáldemokrata agitációt és ennek érdekében elhatározta, hogy a hadügyminiszter segítségét tovább is kiépíti az ugynevezett bizalmi rendszert, amely eddig sikeresen dolgozott.

hogy összeköttetéseket tart a nemzeti-szocialista vezérekkel, sőt fegyvereket is szállít nekik.

Lakásán 47 puskát és több ezer töltényt is találtak.

A Postgasse egyik virágüzletében ugyan csak nemzetiszocialista központot lepleztek le. Feljelentés folytán a detektívek meglepetésszerűen meglátogatták a virágüzletet, amelyben éppen nemzetiszocialista tanácskozás folyt. Három fiatal-embert és az üzlet tulajdonosát letartóztatták.

Az Arbeiterzeitung kolportázsjogának megvonása miatt

Bécs több gyárában a munkásság két-órás tiltakozó sztrájkot tartott.

Tüntetésre sehol sem került sor. Hatósági beavatkozás sem történt.

Legújabb jelentés szerint Dollfuss kancellár kedden délután visszaérkezett Bécsbe szabadságáról és szerdán reggel újra elfoglalja hivatalát.

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, reumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Január elsejétől kezdve új kontingens-rendszer lép életbe

Bukarest, október 11.

A kereskedelmi és iparügyi minisztérium kiadta a kontingensek odaítéléséről szóló új határozmányokat. A beviteli kvótákat a jövőben hat hónapra előre számítják. Az év utolsó negyedére azonban most még csak ugyanazokat a kontingenseket engedélyezik, mint a harmadik félévre. Az új rendszer ilyen módon csak 1934 január 1-én lép életbe.

A kontingensek, az eddig engedélyezettek is, tehát most még a kiállítás időpontjától számított három hónapig maradnak érvényben. A beviteli cégek azonban nem kérhetik az új negyedév megkezdése után a kontingensek megállapítását, hanem csak a régi engedélyek felhasználása után.

A minisztérium határozata folytán október 1-től a kontingentelést az új kereskedelmi szerződéseknél megfelelően intézik. Így például október 1-től Magyarország számára beviteli engedélyeket csak kompenzációs alapon adnak. Lengyelországnak pedig a lengyel-román kereskedelmi szerződésben megállapított kontingensek jutnak. Külön kontingenseket csak viszonyosság alapján adnak.

Regénykedvezményünk

A B. L. minden állandó olvasója egy teljesen új, eredeti regényt kap havonta. Ajándékregényeinkre minden állandó olvasónk igényt tarthat. Október havi regényünk címe: *A kis Kovald, szerzője Kőrösi László, Párisban élő fiatal magyar újságíró. Októberi regényünket mindenki megkaphatja az alábbiak szerint:*
1. Régi előfizetők, ha az október havi előfizetéssel nincsenek hátralékban.
2. Új előfizetők, akik október 15-től fizetnek elő lapunkra.
3. Példányonkénti vásárlók, ha az október hónap folyamán lekötött regény-szelvényeinket 1-15-ig számozva, összegyűjtik és 4 lej kezelési és szállítási költség egyidejű lefizetésével legkésőbb október 28-ig beszerkeztetik a helybeli bizománynak.

Előfizetőinknek nincsen szükségük a szelvények gyűjtésére. Elegendő, ha a regényre vonatkozó igényüket a 4 lej lefizetésével bejelentik annak a bizománynak, aki a lapot kézbesíti. Akik a lapot postán kapják és olyan helységeben laknak, ahol nincs bizománysunk, ugyanezt a bejelentést közvetlenül a kiadóhivatalnál tesszik meg. Ilyen előfizetőknek a legcélszerűbb, ha az előfizetési díjjal együtt beküldenek annyszor 4 lejt, ahány hónapra az előfizetésük szól, s ahány havi regényre igényt tartanak.

Akiknek az előfizetése már előre rendezve van, azok postabélyegben is beküldhetik a 4 lejt. Bejelentési határidő október 28. A regényből csak annyi példányt nyomunk, ahány olvasónk ezen időpontig erre vonatkozó igényt bejelent.

Itt levágandó és a szelvények megőrzendő 1-15 számig.

4. sz. szelvény
a B. L. októberi regény-ajándékára.

Életfogytiglani fegyházra ítélték Kreppel Simont, az őcsanádi szerető-gyilkos tanítót

A bíróság megállapította, hogy előre megfontolt szándékból követte el a tanító a gyilkosságot

Temesvár, október 11.

Kreppel Simon, az őcsanádi szeretőgyilkos tanító büntetésében hétfőn délután négy órakor hirdetett ítéletet a temesvári törvényszék.

Hétfőn délelőtt a vád- és védbeszéd hangzottak el. A tárgyalás megnyitása után Catalina ügyész több mint másfélórás beszédében mutatott rá Hinkel Magda meggyilkolásának körülményeire. Az ügyész azzal vádolja Kreppel Simon tanítót, hogy 1933. január 19-én

megölte kedvesét, Hinkel Magdát, csak azért, hogy szeretőjének többholdas szőlőjét magának megkaparintassa.

E megállapítások alapján az ügyész Kreppel Simon tanító tetteiben az előre megfontoltság

körülményét látja fennforogni és ezért a legszigorubb büntelést, tehát életfogytiglani fegyházat kér a vádlottra.

Az ügyész vádbeszéde után Kreppel Simon védője, dr. Ramneantu temesvári ügyvéd előszörban a vádlott idegállapotát vázolja, majd elmondja még azt, hogy védencét igazi barátság szálai fűzték Hinkel Magdához. Tényekből világlik ki az, amit ő saját maga részéről, — függetlenül védői mivoltától, — is erősen hisz, hogy a tanító tettét pillanatnyi elmezavarásban és nem előre megfontoltan követte el. Ramneantu ügyvéd után Brudariu Adrian dr., ugyancsak a védelem nevében szólalt fel és hosszabb beszéd keretében elemezte a vádlott lelkiállapotát a tett elkövetése előtt és annak pillanatában, majd

arra a konklúzióra jutott, hogy Kreppel Simon összeroppant lelkiületű ember, nem tartja őt teljesen beszámíthatónak és ezért az enyhítő körülmények legszélesebb figyelembevételét és a legenyhébb ítéletet kér védenére.

A vád- és védbeszéd elhangzása után a bíróság hosszabb ideig tanácskozott, majd délután négy órakor hirdetett ítéletet Kreppel Simon tanító felett.

Az ítélet bűnösnek találta Kreppelt és előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosság büntette miatt életfogytiglani fegyházra ítélte.

A rendkívül súlyos ítélet a jelenlévő jogszok körében óriási feltűnést keltett.

A németek megfélemlítése után a magyarokra és a tótokra vetett szemet a cseh kormány

Eddig 277 német politikai vezetőt vettek Csehországban őrizetbe

A cseh kormány nem akarja a képviselői mandátumokat elkobozni

Prága, október 11.

A cseh kormány tovább folytatja kisebbségnyomó programját. Eddigi erőszakos intézkedései elsősorban a már feloszlatott német pártok ellen irányultak, most azonban arra is kiterjed a figyelme, hogy a tót és a magyar hivatalnokai karát is szigorú felügyelet alá helyezze.

A házkutatások a feloszlatott német pártok vezető embereinél még mindig napirenden vannak.

Eddig 277 őrizetbevitel történt.

A letartóztatottakat a Prága közelében levő pankratzi fogházban gyűjtik össze.

A belügyminiszter hétfőn minisztertanácsi határozatra való hivatkozással

az egész ország területén életbe léptette a fokozottabb állampolgári állapotot.

Erre törvény, ad lehetőséget a kormánynak a rendelet elsősorban a köztisztviselők ellen-

őrzését célozza.

Nem vitás, hogy a minisztertanács végzése a tót, német és magyar köztisztviselők ellen irányul.

Lundenburgban politikai gyűlés volt, amelyen egy Benes közvetlen környezetébe tartozó cseh képviselő kijelentette, hogy a kormány nem gondol a feloszlatott pártok képviselői mandátumainak elkobzására, mert határozott szándéka megőrizni a parlamentárismust.

Már a Reichstag épületében folytatják a lipcsei pert

Az első tanu, aki nem egy, hanem két gyújtogatót látott

Berlin, október 11.

A birodalmi gyűlésterem felgyújtásával vádolt Van der Lubbe és társai büntetésében a bíróság kedden a Reichstag épületében folytatta tovább a tárgyalást. Az épületnek a tüztől megrongált terület lezárta, tárgyalási teremmel pedig az ugyanevezett költségvetési szobát alakították át. A bírói emelvény fölött I. Vilmos császár képe függ, az elnök valamilyen ügyész s a védők előtt hangszórók vannak. Magát az épületet rendőrkorlón veszi körül. A tárgyalási terem zsúfolásig megtöltik az érdeklődők.

Az elnök 10 óra után 10 perccel nyitja meg az ülést és bejelenti, hogy a tárgyalást a büntény színhelyén folytatják tovább. A bíróság ezideig javarészből a vádlottakat hallgatta ki s ezzel a bizonyítási eljárás első részét befejezte.

Most a bizonyítási eljárás második részére, a tanúk kihallgatására kerül a sor.

Az elnök megnyitó szavai után felolvassák a védők névsorát. Dimitroff, amikor az ő nevéhez érnek, így kiált közbe: — Én önmagamot kívánom védeni!

Azután az elnök a tanúk kihallgatását rendeli el. Elsőnek Flöter diákok szolgitják elő, aki először vette észre, hogy a birodalmi gyűlés épületében gyanus, fáklyás alak tartózkodik. Flöter az elnök kérdésére elmeséli, hogy a tűz estjén az épület közelében sétált. Először egy ablak pattanására lett figyelmes, de nem gondolt semmi rosszra. Később egymás után több reccsenést hallott, mire fölnézett és akkor vette észre, hogy valaki az erkély melletti ablak előtt áll, majd lobogó fáklyával továbbhalad.

Nyomban a sarki rendőrhöz fordult s fel-

szólította, hogy azonnal alarmlózza az őrséget, mert gyújtogató van a birodalmi gyűlés palotájában.

Flöter az elnök kérdésére

határozottan állítja, hogy a gyújtogató egyedül volt,

egyebet azonban nem is tud mondani róla, mert az ablakon keresztül nem is láthatta tisztán. Ugy hiszi, hogy a gyújtogató fekete ruhát viselt.

Dimitroff és Torgler vádlottak engedélyt kérnek az elnöktől, hogy kérdéseket tehesse a tanuhoz. Az elnök ezt csak akkor engedi meg, amikor ő már befejezte a kérdészkösdést. Dimitroff azt kérdezi Flötértől, hogy tagja-e valamelyik pártnak? Flöter azt feleli, hogy sohasem volt tagja egyetlen politikai pártnak sem. Torgler megjegyzi, hogy a tanu, saját előadása szerint, nagyon izgatott volt, a mikor a merényletet felfedezte. Hogyan lehet az, hogy azután hazament, lefeküdt és nyugodtan aludt? Flöter a kérdésre kijelenti, hogy igaz, hazament és lefeküdt, azonban nyugodtan nem tudott aludni, részben a kimerültség, részben az izgatottság miatt. Később újra visszament a tűzhöz.

A következő tanu Buwert rendőrőrszem, akit Flöter figyelmeztetett a merényletre. Buwert előadja, hogy a diák figyelmeztetése után azonnal a helyszínre szaladt, majd felkérte Flötért, hogy rohanjon és jelentse a dolgot a legközelebbi rendőri őrszobán. Flöter közbeszólt, hogy neki ezt a rendőrt nem mondtotta. Buwert azzal vágja ki magát, hogy akkor nyilván valaki másnak mondtotta, mert akkor már számosan gyűltek köréje. Aztán észlelteit adja elő. Az erkély melletti ablakok egyike mögött, mondja, cika-

zó fényt látott, mintha valaki fáklyával szaladt volna el az ablak előtt. Nyomban elővette a revolverét, mert gyanusnak találta a dolgot.

Elnök: A gyanakodásra már megelőzőleg lett volna oka.

Buwert azután elmeséli, hogy értesítésel nyomán hamarosan megjelent a rendőri bizottság, majd 5 percre rá a tűzoltóság is jelentkezett. Az ő szerepe ezzel véget is ért.

A következő tanu Haler Werner nyomdász. Szenzációs vallomást tesz. Azt mondja, hogy

a tűz kitörése előtt már a palota főkapuja mellett állodagált.

Véletlenül tekintett fel az erkélyre és ott két embert látott, amint az egyik ablakon bemásztak az épületbe.

Haler vallomásaival az elnök a délelőtti tárgyalást berekeszti, annak a kihangsúlyozásával, hogy délután folytatják a tanúk kihallgatását. A nyomdász vallomása egyébként a védők körében is nagy feltűnést keltett, mert ez az első vallomás, amelyből arra lehet következtetni, hogy a gyújtogatást nem Van der Lubbe követte el egyedül.

Sínfalva a Népszövetség előtt

Genf, október 11.

A Magyar Nemzeti Szövetség nevében Perényi Zsigmond báró panaszt tett a Népszövetségnek azok miatt az atrocitások miatt, amelyek, a panasz szerint a romániai revízióellenes tüntetések során a magyar kisebbségeket érték. A panasz a sínfalvai, borévi és magyarigéri eseményekkel, valamint a tordai városi választás alkalmával történt visszaélésekkel és magyarellenességgel támadásokra hivatkozik.

A benyújtott panasszal az egyik tekintélyes svájci lap, a berni Bund is részletesen foglalkozik.

A Balkán olimpia-versenyeken Románia újabb két győzelmet aratott

Gáll Lajos a maraihoni futás, Nemes a 400 méteres síkfutás győztese

Athén, október 11.

A Balkán-olimpia versenyei vasárnap véget értek. Az utolsó nap komoly meglepetést hozott, amennyiben Románia két győzelemmel felkerült a harmadik helyre.

A két győzelem közül az egyik Gáll Lajosé, aki a maraihoni futásban 3 óra 02 perc és 41 mp-es eredménnyel ért el a tavalyi 3 óra 20 perces idővel szemben.

Nemes Ferenc viszont a 400 méteres síkfutásban excellált, amennyiben a távot 51.4 mp. alatt futotta meg a görög Passi 51.6 mp-es eredményével szemben. A két román győzelem után az utolsó napon a versenyek eredményeinek pontszámai a következőképpen alakultak:

Első Görögország 169 ponttal, második Jugoszlávia 108 ponttal, harmadik Románia 61 ponttal, negyedik Törökország, ugyancsak 61 ponttal, aztán következik Bulgária 53 és Albánia 7 ponttal.

PÁRIZSBAN,
VALAMENNYI SZÉP NO
arcbőre üdéségének megőrzésére vagy az
annyira dühözött fiatalos arcból elérésére
nem használ más szépség-szert, mint a

"CRÈME SIMON"
mely a leghatásosabb, leghygiénikusabb,
nélkülözhetetlen kozmetikai szer.
Reggel és este a lemosástól még nedves
arcbőrrre egy kevés.

CRÈME
SIMON
"SIMON" PUDER
"SIMON" SZAPPAN

Husz szomszéd és tizenhat szemtanu igazolja a Fortu-lövöldözést

és közben a belügyminiszter tagad

Popescu-Jandarmu lábsebe veszélyes

Bukarest, október 11.

Az a fegyveres és véres szomorú játék, ami Bukarestben Fortu tanár, a Polgári Blokk vezére és négy rendőrségi detektív között lejátszódott, kezd komikumba fordulni, noha a helyzet az, hogy, a látszat szerint, az összetűzés emberi élelct fog áldozatul követelni.

A hatóságok ugyanis, meg nem érthető gyermekességgel, meg nem történtnek állítják be a dolgot. A hatósági cáfolat arra enged következtetni, hogy

Fortu tanár a fegyveres összecsapást az újjából szopta ki s az egész incidens nem más, mint ostoba, beteges kóholymanó.

E hatósági cáfolattal szemben a tények a következők:

Traian Simion tanár, Fortu professzor sógora, aki maga is szenvedő fele az összecsapásban, hétfőn délután megjelent az Adeverul szerkesztőségében és megerősítette azt, hogy

sógora nem álmodik, nem insznuál, hanem a tényeknek megfelelően tájékoztatta a nyilvánosságot a lejátszott eseményekről.

Simion professzor karja be volt kötve. A tanár tudomására hozta a szerkesztőségnek azt is, hogy egy golyó többől kitépte egyik hüvelykujját.

FORTU FELJELENTÉST TETT AZ ÜGYÉSZSÉGEN

Fortu egyébként a belügyminisztérium cáfolatára azzal felelt, hogy hétfőn délután megjelent az ilfovi törvényszék ügyészénél és feljelentést tett a rendőrség ellen, amely detektívek képében megtámadta olyannyira, hogy kénytelen volt fegyverét használni.

Fortu feljelentésében előadja, hogy lövéseitől

az egyik detektív súlyosabb, sógora pedig, akit csak véletlenül talált el, könnyebben megsebesült.

Fortu kéri a vizsgálat bevezetését annak a megállapítására, hogy a támadás tényleg megtörtént és fegyverét csak kényszerűségből, mintegy önvédelemből használta.

KOMPLIKÁLÓDIK A „SEBESÜLETLEN” DETEKTIV ÁLLAPOTA

Popescu-Jandarmu rendőrségi detektívét, akit Fortu meglőtt, vasárnap este, közvetlenül az összecsapás után, bevizsgálták a rendőrségnek a Stefan cel Mare sétányon levő kórházába.

A detektívet még az éjszaka folyamán megoperálták.

A műtétet egy magánorvos hajtotta végre, akit Parisianu rendőrségi felügyelő vitt ki a kórházba.

Popescu-Jandarmu láblovást szenvedett. Ambár a mulatságos belügyminiszteri kommuniké hangsúlyozza azt, hogy vasárnap egyetlen detektív sem sebesült

meg Bukarestben”, Popescu állapota hétfőn mégis súlyosbodott és

tartani lehet attól, hogy veszélyes komplikációk következnek be.

Egyébként a rendőrség szigorú óvintézkedéseket fogantatosított, hogy Popescuval senki se léphessen érintkezésbe.

ELKOBOZTÁK FORTU LAPJÁT

Fortu professzor lapját, a Drum Nout, hétfőn elkobozták. Ezzel egyidejűleg a rendőrségre vitték az újság kiadóhivatali igazgatóját, de néhány óra múltán szabadlábúra helyezték.

A Polgári Blokk végrehajtó bizottsága kommuniké juttatott el az összes újságukhoz. E kommuniké egy nyilatkozatot is tartalmaz. A nyilatkozatban

Fortu professzor szomszédai, számsze-

rint huszan, megerősítik, hogy a véres összecsapás megtörtént.

Hasonlóképpen 16 szemtanu nevét is mellékeli a blokk. E szemtanuk eskü alatt vallják, hogy az összecsapás lezajlott.

ŐRIZETBE VETTÉK A FORTU LAPJÁT ÁRUSÍTÓ DIÁKOKAT

Újabb jelentések szerint Fortu professzor lapjának, a Drum Nounak elkobzása nem zajlott le simán. A lapot ugyanis diákok árusították a bukaresti utcákon. Amikor a hatósági emberek a diákoktól el akarták venni az újságokat, ezek ellenállottak.

A diákokat körülfogták és bekísérték a főkapitányságra.

Kedden reggel javarészüket szabadlábúra helyezték.

Csak november tizenötödikén nyílik meg a parlament

A Maniu-csoport az erdélykerületi konferenciára készül

Bukarest, október 11.

Rövid néhánynapos pihenő után a kormány tagjai ismét a fővárosba gyülekeztek. Kedden megérkezett Vajda miniszterelnök is és valószínű, hogy szerdán már megkezdik azokat a miniszterközi tárgyalásokat, amelyeknek a megnyitás előtt álló parlament munkarendjéről kell határozniuk.

A kormányt elsősorban is a pénzügyi kérdések foglalkoztatják, pontosabban a költségvetési egyensúly problémája. A költségvetési egyensúly ugyanis az államélet szabályszerű működésében az alapvetőnek látszik. Ugy a pénzkérdés, mint az általános pénzügyi és gazdasági helyzet szoros összefüggésben állanak a költségvetési egyensullyal. Amint ennek a tételnek az ellenkezője is igaz. Egészletes pénzügyi és gazdasági helyzet nélkül költségvetési egyensúly már el sem képzelhető.

Miután az egyensúlyt többé nem lehet csökkentésekkel kimerőszokolni, hiszen minden anyagi, vagy személyi redukció az államélet felbomlására vezetne, a kormány, igen helyesen, a gazdasági és pénzügyi helyzet könnyítésével igyekszik az egyensúlyt elérni. A könnyítések programjában első helyen a hitelélet helyreállítása szerepel. Miután az utóbbi esztendő kormányzati intézkedései a hitel teljesen tönkretették, csomó milliárd leper elrejtve, nem termelve. S minél több készpénz vonódott ki a forgalomból, annál inkább kihangsúlyozódott a válság.

Természetesen a kormány nem csupán a készpénzforgalom felélénkítése által igyekszik a hiteléletet könnyíteni, amint

a készpénz eltűnése nem egyedüli oka a hitelválságnak.

A kormány álláspontja az, hogy a hitel helyreállása felélénkíti majd a piacot, az árucserre növekedni fog s ezáltal a gazdasági és pénzügyi helyzet megenyhül.

Ez lenne tehát az alap gondolat: a hitelélet fellendítése. De hol vannak még a terv részletei? Hol vannak a törvényjavaslatok?

Kétségtelennek látszik, hogy a kormány munkájával október 15-ig nem készül el s így a parlament megnyitása november 15-ig elmarad.

MANIU HIVEI ÉRTEKEZLETET TARTOTTAK KOLOZSVÁRT

Maniu Gyula hivei kedden délelőtt 10 órakor értekezletre ültek össze Jonel Pop képviselőnek, a képviselőház alelnökének lakásán. A megbeszélésen a Boilă-testvérek, Popa Augustin, Leucutia, Socol Aurél és többen jelentek meg.

A tanácskozás zárt volt. Kiszivárgott hírek szerint egy Maniu-párti napilap alapításáról volt szó. A lap első száma a napokban már el is hagyja a sajtót. Az újság címe Patria Noua vagy Acțiunea lesz.

Az értekezleten megvitatták a kormánypárt végrehajtóbizottságának határozatait is.

Egyébként az értekezlet egyik résztvevője rendkívül érdekes nyilatkozatot adott az újságíróknak:

— Csoportunk egyetlen tagja sem feledkezett meg kötelességéről. A végrehajtóbizottság ülésén egyikük sem tette ma-

gáév Vajda álláspontját. Két szónokunk az általunk előre meghatározott értekezésben beszélt, míg Popa Augustint nem engedték szóhoz jutni. A mi álláspontunkat majd az erdélykerületi konferencián fejtjük ki. Az erdélyi százas bizottságnak 86 tagja Maniu híve.

A KIRÁLYI HADGYAKORLAT

kedden végetért. A hadgyakorlatot parádé fejezte be.

A PARLAMENT MEGNYITÁSÁT ELHALASZTOTTÁK

Újabb jelentések szerint a kormány végérvényesen úgy döntött, hogy a parlament megnyitását november 15-re halasztja. Az erre vonatkozó királyi dekrétum a hivatalos lap csütörtöki számában jelenik meg.

LEVETTÉK A SZOVJETSZÁJÓT BUKARESTBEN

Ismeretes, hogy a nemzetközi vasúti konferencia alkalmából, amelyre orosz küldöttek is érkeztek, Bukarestben a vasúti állomásra és a Katonai Kör helyiségeire, ahol a konferenciát tartották, kitűzték a vörös szovjetlobogót is. Miután az orosz küldöttek kedden elutaztak a fővárosból, a vörös lobogókat, melyek a diákság körében izgalomra adtak okot, levették.

SELETZKI FELEBBEZÉSE

kedden került tárgyalásra a Legfelsőbb Semmitörvény előtti. A tárgyalást elhalasztották.

— A vér fölfrissítése céljából alánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi Ferenc József viz használatát, mert ez szabályozza a bélmozgást, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtatja az idegeket és ezáltal új életet teremt.

Svájc az új háboruban Belgium sorsára jut

Bazel, október 11.

Azokra a hírekre, hogy a német hadvezetőség új felvonulási tervet készített, amely szerint az esetleges német-francia háború esetén a német hadsereg megkezdheti a francia védelmi övet és Svájcban keresztül támadja meg Franciaországot, a nemzeti tanács elhatározta hogy erősíteni fogja Svájc hadseregét

s az eddigi keretek kibővítésére máris 20 millió svájci frankot szavazott meg.

Az új német felvonulási tervről szóló híreket először a francia, majd az angol lapok is leközölték. Ugy látszik, Svájcban van oka azt hinni, hogy ezek a hírek megfelelnek a valóságnak.

A bolgár-jugoszláv közzeledést pokolgépek zavarják

Belgrád, október 11.

Október 7-én és 8-án öttagú macedón banda támadta meg a jugoszláv határőrséget. Tűzharc fejlődött ki, amely után a macedónok visszavonultak, egyikük azonban egy hátizsákot hagyott maga után.

A hátizsákot egy jugoszláv határőr találta meg, alig emelte fel azonban, felrobbant az abba rejtett pokolgép és a katonát megölte.

Egy közelében álló hadnagy is súlyosan megsebesült.

Belgrádban az a vélemény, hogy a támadással és merénylettel

a macedónok azt a közzeledést akarják lehetetlenné tenni, amelyről Jugoszlávia és Bulgária között most már komolyan szó van.

TELJES A KÁOSZ

A leszerelés ügyében a német álláspontot képviseli Anglia és Olaszország

A francia telfogás változatlanul merev

és így számolni kell azzal, hogy a „főbizottság” ismét elnapolja magát

Genf, október 11.

A leszerelési konferencia elnöksége ülést tartott. Tekintettel arra, hogy a német válaszigjegyzék megérkezése után ez volt az első elnöki ülés, hatalmas várakozás előzte meg. Vajon mit mond az elnökség a német jegyzékre?

Genfben azonban politikuskok vannak, akik szeretnék elérteni, vagy legalább is mérsékelni érzelmeiket, nem úgy, mint a sajtó, amely már hónapok óta viharzik a német jegyzék körül. Henderson az elnök, nem nyilatkozott a német válaszigjegyzékről, ellenben sokat beszélt arról, hogy a leszerelési konferencia munkája elé a legnagyobb nehézségeket azok az állandó riasztó hírek gördítik, melyek nagyon alkalmasak arra, hogy bizalmatlanságokat és nyugtalanságokat keltsenek.

Henderson megnyilatkozása kétségek nélkül a francia sajtónak szolgált, amely a német jegyzéket nagyon ingerlékenyen fogadta, sőt félre is magyarázta. Németországnak vasárnap hivatalosan is nyilatkoznia kellett, hogy a Genfben küldött jegyzékben nincsenek olyan követelések, amelyeket a francia sajtó a német kormányt tulajdonít. Németország az egyenjogúsítást nem úgy értelmezte, hogy a jelenlegi nagyhatalmakkal egyenrangú hadsereget állíthasson fel, hanem úgy, hogy

a győztes hatalmak is fegyverezték le hadseregeiket annyira, amennyire Németország tényleg leszereli.

Ez az álláspont a legbecsületesebb és Anglia is azt pallotta magáénak az első MacDonald-féle tervezetben. Németország éppen ezért veti fel a közös francia-angol javaslatot és tér vissza az első angol leszerelési tervhez.

Henderson azután, a rendreutasító célozgatások után kijelentette, hogy bár a helyzet rendkívül nehéz, mégsem tekinthető reménytelennek, hiszen sok pontban mégis csak létrejöhet a megegyezés a német jegyzék után is. Az elnökség éppen ezért úgy határozott, hogy a leszerelési főbizottságot október 16-ra mégiscsak összehívja.

Miután azonban a főbizottság az eddigi tervezet alapján már nem folytathatja a tanácskozásokat, az elnökség megbízta Edent, hogy kiegészítő javaslatokat dolgozzék ki a MacDonald-féle tervezethez, amelyhez Németország ragaszkodni kíván. Eden vállalkozott erre a feladatra és így az elnökség egyelőre a maga részéről elintézte a kényes kérdést. De csak igen rövid időre intézte el. Az elnökségi ülésen ugyanis a francia álláspont nem nyilatkozott meg és így ebben a pillanatban teljes a zűrzavar, mert lehetetlen kibogozni, hogy vajon a francia kormány mire szánja el magát. A franciák annak idején teljesen elvetették a MacDonald-féle tervet s maguk dolgoztak ki új tervezetet, amelyhez aztán, nehéz tárgyalások után az angolok hozzájárultak.

Ha tehát most visszatérnek a MacDonald-tervhez, még az Eden-féle módosítások alapján is, úgy ellentétbe kerülnek önmagukkal és — ez a legfontosabb — meghátrálnak Németország előtt.

Nehezen hihető el, hogy a francia büsz-

keség ezt el tudná viselni. A francia saját hangjából arra lehet következtetni, hogy Franciaország hajthatatlan marad a német követelésekkel szemben s ebben az esetben az október 16-ra meghirdetett főbizottsági ülést mégis csak el kell halasztani, mert hiszen azon Franciaország nem vesz részt, bármit is határozott az elnökség. Egyes lapok szerint a főbizottsági ülés elhalasztása biztosnak tekinthető.

Ezzel szemben azonban van néhány olyan jelenség is, amely arra enged következtetni, hogy a francia kormány a közvélemény ellenére is hajlandóan mutatkozik bizonyos engedékenységre. Az például egészen biztos, hogy Pertinax nem ok nélkül támadta olyan kegyetlenül a kormányt, amely szerinte elárulta, vagy el akarja árulni: keleti szövetségei érdekeit részben a dunai olasz terv elfogadásával, részben a leszerelés kérdésében tanúsított engedékenységgel. Figye-

lemremélő jelenség az is, hogy az elnökség ülésén a franciák egyáltalában nem szólaltak fel s nem tiltakoztak eleve az ellen, hogy a főbizottsági ülésen újra az egyszer már elvetett MacDonald-féle terv kerüljön tárgyalásra. Erre meg is lett volna a módjuk s hogy mégsem tették meg, az azt is jelentheti, hogy készek bizonyos tárgyalásokra addig is, amíg a főbizottság valóban összeül. Pertinax szerint a francia kormány azért viselkedik ilyen „gyámoltalanul”, mert

szabad az angol, olasz és amerikai barátság után, már pedig úgy az olaszok, mint az amerikaiak inkább hajlamosak a MacDonald-féle tervezet elfogadására, mint a francia javaslat végrehajtására.

Ebben a pillanatban tehát így áll a leszerelési tanácskozások kérdése. A leszerelés maga természetesen még mindig olyan hiu ábránd, mint volt.

Az angol kormány, szükség esetén, támogatja Franciaországot

Hétfőn Londonban minisztertanács volt, amely behatóan foglalkozott azzal a helyzettel, amely a leszerelés kérdésében Németország válaszigjegyzéke után kialakult.

A minisztertanács úgy döntött, hogy amennyiben Franciaországnak szüksége lenne rá, az angol kormány teljes mértékben támogatni fogja s nem járul hozzá a német követelésekhez. A minisztertanácson felbott jegyzőkönyv leszerelési, hogy bár a német kívánságokat az angol minisztertanács indokoltan találja, a jelenlegi hangulat mellett nem tartja gyakorlatilag is teljesíthetőnek azokat.

Meghosszabbították Románia francia tengerikontingensét

Bukarest, október 11.

A párisi román kereskedelmi ügyvivő hivatalos jelentése szerint a francia kormány a román kiviteli cégeknek szeptember 2-30 időszakra

100 ezer q tengerikontingenst engedélyezett.

Mint hogy a szükséges alakiságokat még szeptember 10-én sem tudták elintézni és a hó végéig meglévő idő a leszállításra elégtelen.

nek bizonyult, az érdekelt francia importőrök a kormányhoz fordultak november 15-ig engedélyezendő halasztásért, amely kérésüket a kormány teljesítette is.

Ezzel a meghosszabbítással azonban Románia nem veszti el ama jogát, hogy a következő negyedévben Franciaországtól újabb tengerikontingenseket kapjon.

Tojásból Románia a harmadik negyedévre 500 q-s beviteli kvótát kapott.

Miért állnak az autóbuszok?

A sulyadót és a magas biztosítási díjakat nem bírja az autóbusz fizetni

Bukarest, október 11.

A bérutó tulajdonosok körében nagy elkeseredést váltott ki a pénzügyi közeg az adó eljárása, miszerint újabb és újabb adónemekkel terhelik. Az autókra vonatkozó legutóbbi törvény alapján köztudomás szerint suly szerint fizetik az adókat a tulajdonosok. Az adók befizetése alkalmával egy pénzügyi hajtási könyvecskét kapnak, melybe aztán minden negyedévben beírják az előre lefizetett összegeket.

Ennek az adónemnek a behajtásánál annyira szigorúan járnak el a pénzügyi közegek, — minden bizonnyal felsőbb utasításra — hogy mindazon gépkocsisoktól, akik rendes időben, vagyis a negyedév első hónapjának 15-ik napjáig be nem fizetik az összegeket,

minden további magyarázat nélkül a rendőrséggel szedetik el hajtási igazolványaikat.

Nem egy esetben történt már meg, hogy napokon át állott a taxis gépkocsija azért, mert adójával nem volt rendben.

Még ez sem minden. Létezik egy harmadik eset is, amiért szintén könyörte-

len állítják a gépkocsit. Bizonyos szociális szempontokból, egészen helyesen, kötelezővé tették a gépkocsi tulajdonosokra az utas biztosítását. Ezzel az intézkedéssel a törvény sorozatos szerencsétlenségeknek akarta elejét venni és ha mégis szerencsétlenség történe, az esetleges áldozat hozzátartozóit akarja bebiztosítani.

A törvény ellen nem is lehet kifogásuk a gépkocsitulajdonosoknak és nincs is. A baj ott van, hogy a mostani nehéz körülmények között

nem tudják a feltűnően magas biztosítási díjakat fizetni.

A rendőrség pedig, felsőbb utasításra, könyörtelenül kivonja a forgalomból azt a bérutót, melynek az utasbiztosítási számlája nincs rendben.

Igy aztán az a helyzet állt elő, hogy a szerencsétlen bérutósok gépjé, vagy a sulyadó, vagy a kereseti adó, vagy pedig a biztosítási díj miatt áll.

Ez az állapot annyira elkeserítette a gépkocsitulajdonosokat, hogy testületileg akarnak kikelni ellene. Ugyanakkor tiltakoznak a magas benzinárak miatt is, melyek a horribilis adó és más közterhekkel egyenesen lehetetlenné teszik megélhetőségüket.

Kortárs a rendőrségen

*

Göndör Imre szalontai juhász bérbe vett egy földterületet Hízó Lajos ugyancsak szalontai malomtulajdonostól. Göndör ezután elment Hízóhoz a bérleti szerződést aláírni. Nézeteltérés támadt közöttük. Göndör szerint Hízó revolvért rántott és kikergette az utcára.

Göndör erre feljelentette Hízót, mire pár nap múlva Hízót felhívták a rendőrségre. Hízó meg is jelent az idézésen szereplő helyiségben, azonban amikor a rendőrszolgálat megkérte, hogy jöjjön át a másik szobába,

Hízó rémületében lerohant a földszinten lévő adóhivatal egyik szobájába, magára zárta az ajtót, felrántotta az utcai ablakot és segítségért kiáltott.

Majd egy nemskára arramennő ismerőst elszalasztotta ügyvédjéért és csak akkor volt hajlandó kijönni a szobából mikor már ügyvédje is megjelent és biztosította hogy nem lesz bántódása.

Tulajdonképpen eddig az ügy fontosabb része. A többi, hogy Hízót kihallgatták, aki tagadta, hogy egyáltalán revolvere lett volna és hogy a nyomozást a rendőrség megindította, tulajdonképpen már nem is fontos.

*

Mint később megállapítottuk, a másik szobába való invitálás mögött, jelen esetben nem húzódtott meg semmi veszedelem. A szalontai rendőrkapitány csak személyesen akarta kihallgatni Hízót. Semmi más terv nem volt vele. Mindezt azonban Hízó nem tudta. Idéztet kapott a rendőrségre és ebben a pillanatban már megrémült. Idéző! Fenn a lappon számok. Lenn pecsét és aláírás. Esetleg egy-két sor, szigorú figyelmeztető, arra az esetre, ha nem jelenik meg.

Hízó Lajos szalontai polgármester, akinek egész életén át csak gazdálkodott soha törvénnyel semmi dolga nem volt, megszeppent. Mit akar tőle a rendőrség? Elindult. Nagy elhatározásokkal, nagy sejtésekkel és kétségekkel, egy kellemetlen és megszeppent pillanatra a rendőrségen azután megjelent a jelzett szobában, de itt sem világosítottak fel. Nem vetettek feléje egy felszabadult és kedélyes mondatot: — No, Hízó uram, csak abban a Göndör-ügyben hívtuk, hát mi újság, hogy történt? ...

Mindez elmaradt. Egy komoly tiszttel fogadta. Hivatalos ünnepélyességgel az arcán. Megnézte az idézőt, megnézte Hízó Lajost és azt mondta: Jöjjön a másik szobába.

És Hízó Lajos előtt ebben a pillanatban összefutottak a képek. Összefolytak előtte mindazok a rendőrségi tudósítások, amiket eddig életében összeolvasott. Rendőri verések, pincék borzalmas rejtelmek, összevert emberek és hiába panaszkodó polgártársak és — megrémült.

Megrémült, az idegei felmondták a szolgálatot, egy mondat, amelyben szörnyűséggel háttérrel látott, egy kétségbeesett és agyongyötört pillanat, amikor érezte, most ő került a megkínzottak vagy elkinzandók sorába.

És Hízó Lajos nem ment át a másik szobába, hanem lerohant a földszintre, bezárkózott és ügyvédet hozatott. A polgármester meggyötört idegei az egyedülálló hirtelen elhatározásával elszaladt, hogy megmentse magát egy ismeretlen hírből és újságokból mert világ elképesztő borzalmaitól.

*

Lehetséges, hogy Hízó Lajos szubtilis lélek. Lehetséges, hogy gyenge idegzetű és túlságosan kifinomult. Kétségbeesetten reagál momentumokra. Mindez lehetséges, noha nem valószínű.

Egy azonban kétségtelen. A kortárs, mint az emberföltött munka, a krízis és az élet való megéngyszeresedett küzdelem közepén még egy kiszámíthatatlan tényező remeg és kiszolgáltatott áldozata és ez az állambiztonsági hivatal.

A kortárs keservesen összehordott fillérből fizeti adóját, fenntartva egy állami városi gépezetet abban a hiú és átnemgondolt reményben, hogy ez mind az ő javát szolgálja.

És ekkor, az általa fizetett hivatalnok egy megmagyarázhatatlan fordulat felébe kerül. Elfordulva hivatásától és hivatottsától, ahelyett, hogy megvédene s megszépítene kenyéradó gazdájának életét, megbolygatja és tönkretesz azt.

A védőből támadó, a rend őréből a rendellenességek kavarója lesz.

Hízó Lajos esete nem elszigetelt történet, hanem a kortárs megriadt és agyongyötört lelkiállaga, amelyik nem barátot és segítőt lát a rendőri barnaruhás alakjában, hanem hirtelen és megdöbbenés nélkül ítélkező elleneséges bírót.

Ma a kortárs, ha mégannyira ártatlan és remegve és lapulva lépi át a rendőrség küszöbét.

Gábor István

A B. L. minden előfizetője havonként egy gyönyörű új regényt kap!

FIZESSEN MOST ELŐ, október 15-iktől lapunkra, hogy már az októberi regényünket is megkaphassa (Részletes tájékoztató lapunk 2-ik oldalán)

Csütörtökön este tartják gyűlést a brassói adósok

A városi adósok szövetsége, mint ismeretes, Brassóban is megkezdte szervező munkáját. Vasárnapra gyűlést hívtak egybe, a melyet azonban *technikai akadályok miatt elhalasztottak*. A mozgalom vezetői, akiknek élén Bancia nyugalmazott tábornok áll, elhatározták, hogy a vasárnapról elhalasztott gyűlést október 12-én, csütörtökön este 7 órakor tartják meg a Hosszu-utcában levő „Fehér báránnyal” étterem és szálloda helyiségeiben. A mozgalom vezetősége ezúttal felkéri az összes brassói adósokat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a gyűlésen, mert csak így lehet az adósságok rendezése érdekében megkezdett harcot eredményesen célhoz vezetni.

A nyugdíjas alisztek figyelmébe

A nyugdíjas alisztek országos szövetségének brassói fiókja felhívja azokat a nyugdíjas aliszteket, akik akár a román, akár pedig az osztrák-magyar hadseregben teljesítettek szolgálatot, hogy saját érdekében jelentkezzenek a helyi szakosztály Olteniei-utca 17. szám alatti irodájában, ahol megfelelő felvilágosításokat kapnak a *hetvenöt százalékos vasúti kedvezményre vonatkozólag*.

Kinevezés a vármegyénél

Versenypályázat alapján a vármegye-hézához másodosztályú osztályfőnöki minőségben kinevezték *Bizdidean Stefant* ezer lej alapfizetéssel.

A brassói Szent Ferenc-rendiek

Vasárnap délután az apácázárda nagytermében díszelőadást rendeztek. A műsor első számá *Klees Gabriella, Haidl József, Lutsch Vilmos és Kozmács István* zeneszáma volt. Az ünnepi beszédet *P. Kassai Kelemen* tartotta. Az ünnepi beszéd után *Menkes Mihály „Asszisi virága”* című négyfelvonásos drámáját adták elő. A dráma szereplői *Schöpper Böske, Bogács Mária, Petres Matild, Poponics Rita, Krémer Károlyné, Petres Mária, Fehér Jánosné, Ragadics Kató, Gyula Sándor és Kádár Sándor* tetszettek a közönségnek. A drámát *Klees Gabriella* rendezte izléssel és hozzáértéssel.

Új rendszer a Bukarestben beszerzett utlevelekkel

A belügyminisztérium néhány nappal ezelőtt rendeletet küldött Brassó vármegye prefekturájához, amelyben arról panaszkodik, hogy a belügyminisztériumnál valamint a bukaresti sziguranca vezérigazgatóságnál *kérvenyezett utlevelek körül állandó anomáliák vannak*. Így például a *kérvenyezők a hatóságok nem törődése miatt, hol bélyegben, hol pedig készpénzben küldik be az illetékek ellenértékét és igen gyakran előfordul, hogy vagy a bélyeg, vagy a pénz elvesz*. Ezért a belügyminisztérium rendeletileg kimondja, hogy azok, kik Bukarestből *kérvenyeznek utlevelüket, előbb az összes illetékeket fizessék be a pénzügyigazgatósághoz és a belizetésről szóló nyugtát mellékeljenek* kérvényükhöz. A rendeletre való tekintettel ez a rendszer már életbe is lépett ugy a brassói rendőrségen, mint a vármegyházán.

Ítélet a szerdahelyi pénzhamisítási ügyben

A brassói törvényszék II. szekciójának *Seid-Baiulescu-tanácsa* kedden délelőtti hozott ítéletet *Dumitru Luca* és felesége, *Eufrosina Luca, Maria, Joan és Gheorghe Borza* szebenmegyei Szerdahelyi községi lakosok ügyében. *Radu Pascu* főügyész által fenntartott vád pénzhamisítással és annak forgalombahozásával vádolta őket. A vádlottakat *Bogdan Filimon* brassói ügyvéd védte. A bíróság *Luca Dumitru*-t, mint főbűnöst, négyhónapi börtönnel és ezer lej — 20 napi börtönrre átalakítható — pénzbüntetésre ítélte. A többi vádlottakat felmentette. A főügyész súlyosabb büntetésért felebbezett, míg a védelem csak az elítélt vádlott érdekében írt felebbezéssel. *Luca Dumitru* büntetését a vádlott négy hónap és tizenhat napi vizsgálati fogságával kitöltöttnek tekintette.

Az ideges gyermek

IRTA: DR. KORWIN WEXBERG
FORDITOTTA: TAKÁCS MARIA
Az idegesség megelőzésének és gyógyításának vezérfonta, szülők és nevelők részére. A nevelés új módszerei.
Póstköltség 20.— Lei. Kapható a Brassói Lapok könyvostályában, Brassó, Kapu-utca 56—58. az udvarban.
ARA 75.— LEI

Egy német konzorcium százmillió lejt ajánl fel Brassónak középületekre és beruházásokra

Fürdőt, szállodát és hangversenytermet akar a város ebből a pénzből építeni

Brassó, október 11.
Brassó város vezetősége a város szépítését és fejlesztését célzó munkájában több ízben megbeszélés tárgyává tette, hogy egy pénzcsoporth bevonásával kellen megvalósítani a városi fürdőt, gyógycsarnok és hasonló középítkezések megvalósítását.

Arról is szó esett már, hogy nyilvános pályázatot fog a város kiírni a vállalkozásra. Mielőtt ennek a versenytárgyalásnak kiírására került volna a sor, mai napon *Stefanescu G. Viktor* bukaresti építész-felügyelő és a Brandenstein-féle berlini német konzorcium ajánlatot tettek a városnak, hogy

középületek felépítésére 80—100 milliót hajlandók beruházni az együttesen megállapított feltételek mellett. Egyelőre azonban e célból kéthavi opciót kérnek a várostól. Az állandó választmány azonnal tárgyalás alá vette az ajánlatot és anélkül, hogy érdemlegesen bármely irányban elkötelezte volna magát, hozzájárult a kért opcióhoz és megbízta a polgármestert és a műszaki bizottságot, hogy az ajánlattevőkkel a tárgyalásokat a szükséghez képest folytassák le. A tárgyalások eredménye aztán az állandó választmány, majd pedig a tanács döntése elé kerül.

Az ajánlattevő céget nem ismerjük, de reméljük, hogy teljesen komoly és minden tekintetben megbízható ajánlatról van szó. A város vezetősége alapos megfontolás alá fogja venni az ajánlat részleteit, mihelyt azokat eléje terjesztik. Ha komoly az ajánlat és megbízható az ajánlattevő, akkor jelentős lépéssel fog Brassó fejlődése előre törni, mert a Căteanu-park Bolonya féle eszt részén felépülhet a régóta nélkülözött modern fürdő, hangversenyterem, szálloda, vendéglő és gyógyterem, sőt a Forrás-hegy alatt tervezett strand anyagi kérdése is megoldáshoz jut.

Egy tele autóbussz rendőrtiszt vizsgáltni ment Nagyszebenbe 46 vizsgázó közül a szóbeli vizsgán 3 bukott el

Brassó, október 11.
Néhány nappal ezelőtt a bukaresti sziguranca alvezérigazgatójából, a kolozsvári tartományi szigurancafelügyelőség vezetőjéből, valamint a tartományi alfelügyelőből álló repülőbizottság köztött ki Brassóban, hogy megejtse a rendőrségi alkalmazottak és tisztviselők vizsgáját. Ezen a vizsgán összesen negyvenhaton vettek részt, tekintve, hogy nemcsak a brassói, hanem a környékbeli városok rendőrségeinek tisztviselői is itt vizsgáztak. Ezen a vizsgán a brassói jelentkezők

közül összesen hárman buktak el. Ezek már nem is mehettek tovább vizsgálni. A szóbeli vizsgálatok után, ma, szerdán megkezdődnek Nagyszebenben az írásbeli vizsgák is. Kedden délb Brassóból a város háza külön autóbusszal vitte Nagyszebenbe a rendőrség vizsgázóit. Összesen huszonkét rendőrtiszt és detektív ment Szebenbe, ahol ma drukkolvá várják vizsgájuk eredményét. A brassói rendőrség zömét képező vizsgázó csoport tagjai csütörtökön térnek vissza. Reméljük, távollétük alatt nem fognak — táncolni az egerek.

Tizenegy órát dolgoznak a vidombáki dobozgyár munkásai

Vizsgálóbizottság szállt ki a gyárba

Brassó, október 11.
A Brassó megyében levő Vidombák községben egy kartonárúgyár működik, amely *Fritz Bartsch* tulajdona. A gyár munkásai a napokban panasszal fordultak a brassói munkaügyi felügyelőséghez, vizsgálatot kérve a gyár ellen, annak munkásellenes magatartása miatt. A kérést teljesítették is és két nappal ezelőtt vizsgálóbizottság szállt ki Vidombákra, a dobozgyárba. A bizottságnak két tagja volt: *Bediteanu* helyettes munkaügyi felügyelő és *Flăgner*, a brassói munkakamara megbízottja. A vizsgálat során megállapították, hogy a gyárban átlag 11 órát dolgoztatják a munkásokat, anélkül, hogy a tulajdonos megfizetnék. A munkások azt is hangoztatják, hogy igen gyakran vasárnap is dolgoztatják őket, ami nyíltan ellentmond a vasárnapi munkaszü-

netről szóló törvénynek. Súlyos ellentétek vannak a gyárnál a szabadságidők miatt is, amelyeket a munkások, — állításuk szerint, — nem kapnak meg. Az egyik munkás elpanaszolta a vizsgálóbizottságnak, hogy *tíz éve van a gyárnál és most egy napi hiányzás miatt ki akarják onnan dobni*. *Bediteanu* helyettes munkaügyi felügyelő a tapasztalatról jegyzőkönyvet vett fel és részletes jelentést tett a felettes hatóságoknak. A munkakamara megbízottja a hivatalos jelentés mellett annak a véleményének adott kifejezést, hogy a gyárat egészségügyi szempontból is felül kell vizsgálni, mivel az nem felel meg teljes mértékben a munkások egészségügyi követelményeinek. Valószínű, hogy erre a vizsgálatra is hamarosan sor kerül. A vizsgálat eredményével egybeként a munkakamara munkásszekciójá legutóbbi ülésén részletesen foglalkozni fog.

Eltemették a vasárnapi motorke-rekpár-verseny halálos áldozatát

Ügyészségi megállapítás szerint a szerencsétlenségért senkit sem terhel felelősség

Brassó, október 11.
Szomorú temetés ment végbe kedden délután Brassóban. A helyi motoros sport képviselői kísérték utolsó útjára azt a fiatal bajnokot, aki életét áldozta a sportért. Kedden délután temették *Rase Ilie* 19 éves fiatalembert, aki drámai körülmények között vesztette el életét vasárnap a kerékpár-versenyen. Megható temetés volt. Nem rokonok, és nem hozzátartozók siratták, hanem sportársai, idegen emberek, akik csak egyszerű látták, de elég volt ahhoz, hogy szeretetükkel szívükbe zárják és a megdöbbenés érzésének könnyeit hullassák a fiatal bajnok koporsójára. A temetési menet a régi Marzescu kórháztól indult el a város főbb utvonala

keresztül. A hidegházból hozták ki a koporsót, melynek fedőlapján a fiatalon elhunyt motoros bajnok sáskája díszegett. Ez az egyetlen földi emlék és az emberek szeretete az, amit *Rase Ilie* a sirba visz. A keddi temetés, amelyet az IAR és a román motorklub helyi kerülete rendeztek meg, magán viselte a mély fájdalom és a meghatódottság bélyegét. Az egész kép szívszorító volt. Elöl fekete csokorral letakart biciklikkel a motorbiciklisták haladtak. Kilenen voltak. Utána következett a városi zenekar, majd a gyászkocsi a koporsóval, amelyen két hatalmas gyászfűzért helyezték el: az egyiket a helybeli motorklub, a másikat pedig az IAR sportegyesület adott. A gyászkocsi mögött haladt *Rase Ilie* test-

verőcse és *Stamate*, a motorklub országos elnöke. Azután következett a tömeg. Zeneszó mellett haladt végig a városban a gyászmenet. Egészen a város legutolsó utcájáig vitték a halottat. A *Dereștei*-nél kezdetén a menet megállott. A koporsót áttették egy autóra. A motorbiciklisták bekurbiztak. A zenekar rázendített az utolsó indulóra. Így indult el az autó a motorosok kíséretében Bukarest felé. *Rase Ilie* temetését Bukarestbe vitték, ahol szerdán délután két órakor helyezik örök nyugalomra. A brassói motorbiciklisták küldöttsége szerdán délelőtt Bukarestbe utazik, hogy testületileg résztvehesse enek a bukaresti végtisztességen. Mindenki sirt a temetésen és mélyen gyászolta azt a fiatalembert, aki tragikus körülmények között a sportpályán vesztette el életét.

A vasárnapi tragédia utó-eseményei
A hétfői és a keddi nap folyamán az ügyészség lefolytatta a vizsgálatot a vasárnapi hármas szerencsétlenség ügyében. Megállapították, hogy a szerencsétlen *Rase Ilie* haláláért senkit sem terhel a felelősség. *Popescu* egybeként, aki motorbiciklijével agyongázolta *Raset*, a keddi nap folyamán saját lábán el is hagyta a kórházat. Eltörtött ugyan a vállperece, de két nap alatt állapota annyira javult, hogy a kórházi ápolásra tovább szüksége nem volt. A vizsgálat során olyan vádak is felmerültek, hogy a borzalmas katasztrófát a pálya hibája okozta. Ezzel szemben megállapították, hogy a pálya nem hepehupás és minden szempontból kifogastalan.

Új községi pénztárnokot kapott Ujfalú

A vármegye Ujfalú község pénztárnokává *Nagy Sándort* nevezte ki. Ez az állás már régebben megüresedett és annak betöltésére csak most került sor.

Büntetik a jegyzőket

A vármegyei közlöny legutóbbi számának közlése szerint több megyei jegyzőt különböző mulasztások miatt megbüntettek. Így *Metianu* krizbai jegyzőt írásbeli „mustrálással” büntették meg mert a magasabb parancsokat nem teljesítette megfelelő mértékben. Ugyancsak írásbeli mustrálással büntették meg hasonló mulasztásokért *Borcsa István* türkösi jegyzőt is.

Kémeink munkában

a címe az eddig realizált legnagyobb filmnek.

Az Osztrák-Magyar-Monarchia kémeinek elkeseredett harcát örökíti meg.

A világháború dokumentumai alapján készült a legnagyobb alkotás.

Brigitte Helm játssza a legfőkétebbébb kémmő szerepét.

Karl Ludwig Diehl viszont a kémek, aki életét áldozza munkája sikeréért.

Brassó ünnepeit jelenti a filmet filmjének erdélyi premierje.

a LUX-Mozgóban.

Panaszkönyv

Kritika, hozzászólás, javaslat és indítvány

Rovatvezető: A KÖZÖNSÉG

Miért nem gondolják a bertalan hősök temetőjét?

Brassó város jelenlegi tanácsa sokkal többet csinált, mint az összes eddigi tanácsok együttvéve, e azért még mindig vannak olyan panaszok, amelyek sürgős orvoslást követelnek. Az öntözésről van szó. A város öntözési apparátusait új autókval bővítette ki és így annál inkább módja nyílhatna arra, hogy ne csak a belvárosi utcákat, hanem a külvárosi részeket is fokozottabban gondozza. Bertalanban van a hősök temetője, amely az elesettek emlékéhez méltatlan elhanyagoltságban tengődik. Senki sem gondozza a temetőt, amelynek homlokzata előtt egy utca húzódik el. Ezen az utcán pedig térdig érő por van. A nyáron az utcát egyáltalán nem öntözték. Megjött az ősz. Ahelyett, hogy a temető a hősök emlékének megfelelő külső formát mutatna, a sírokon nőtt pompás fenyők fehérek lettek a portól, mintha csak hó lepte volna be őket. Néhány nappal ezelőtt valami generális urak jártak arra felé, akik felháborodva tiltakoztak a temető elhanyagoltsága ellen. De csak tiltakoztak, mert nem történt semmi. Kérjük tehát a várost, hogy gondoskodjék a hősök temetőjéről és tüntesse el a port arról az utcáról. Ezt annál is inkább megteheti a város, mert nem kerül sokba és a román hősök emlékének is áldoz vele.

Néhány kegyeletos polgár.

★

Panaszok a Graft-patak befedése körül

Hónapok óta szerény munkáskezek dolgoznak a Graft-patak befedésén. A patak vizét elzárták, hogy a munkálatokat zavartalanul folytathassák. A víz elzárásával azonban a lakosságnak olyan kellemetlenségeket okoztak, amelyeknek elkerülése végett több intézkedést kellene a városi tanácsnak fogadtatnia. Amióta például a Graft patak vizét elzárták, azóta a Közép-utca lakóinak élete birtatatlant. Egyes házaknak az illemhelyeit ugyanis ebbe a patakba vezették le és a büzös hulladék, víz hiányában, hetek óta nem folyhatott le. Az egész utcában döleletes szag van. A városnak kötelessége volna ezeket a levező csatornákat sürgősen átépíttetni és azokat a városi főcsatornába kapcsolni annál is inkább, mert tudomásunk szerint ez a levező szennyvizek a Hosszu-utca vonul keresztül. Ugyancsak a Graftpatak befedési munkálataival áll kapcsolatban a Hosszu-utca lakóinak az a kérése, hogy a patakot fedjük be egészen a Közép-utcaig. — Tndvalevőleg a Hosszu-utca a város egyik legforgalmasabb utvonala. Van olyan forgalmas, mint a bolgárszegi rész, ahol hatalmas áldozattal, egyesek kérésére, a patakot befedik. Nem kerülne sokba, amellyel pedig ezt a forgalmas utvonalt moderné és valóban nyugtatóssá tennék.

A Hosszu-utca polgárai

— Megverték a cigányokat, mert nem akartak ingyen muzsikálni. Kolozsvárról jelentik: Kalotaszentkirály mellett Nagy György legény 5 társával megtámadta Grinska Juon és Farga Ferenc gyerőmonostori cigányokat, amikert azok nem akartak nekik egy mulatságon ingyen muzsikálni. A legényeket, akik súlyosan elverték a cigányokat, a csendőrség letartóztatta.

— Annie Besant családja. Felbontották Annie Besant, a nemrég elhunyt teozófusapostolnő végrendeletét. Az agg prófétanő minden barátjáról és ismerősről bőkezűen gondoskodott, végrendeletében intézkedett, hogy íása és szobalánya életfogytiglan megkapja a teljes fizetést. Egy lakó azonban kiharadt a végrendeletből, egész India óriási megrökönyödésére, Krisnamurti, a teozófusok világsztárja, az állítólagos megváltó, egy pennnyel sem szerepel a végrendeletben. Ez annál meglepőbb, mert Krisnamurti Annie Besant fedezte fel és az idős angol hölgy minden energiájával a fiatal hindu dicsőségét hirdette. A végrendeletből azt kell következtetni, hogy Annie Besant halála előtt csatlakozott Krisnamurti-isteni elhivatottságában.

Mindnyájan elmegyünk az ASTRA MOZGÓBA hogy meghallgassuk a csodatenor

SCHMIDT JÓZSEF

énekét az

EGY DAL, AMELY MEGHÓDITJA A VILÁGOT

c. csodafilmiben.

Premier csütörtökön, okt. 12-én. — Ez a film valóságos társadalmi ünnepélynek ígérkezik

További főszereplők:

Charlotte Ander, Viktor de Kowa, Fritz Kampers.

Rendező: Richard Oswald.

Brassó egész iparostársadalma a leánytanonciskola igazgatónője ellen

A jogtalanul tartott bírságok ügyével foglalkozott már a munkakamara és az iparistület

Brassó, október 11

Pár nappal ezelőtt beszámoltunk arról az általános felháborodásról, amelyet a brassói leánytanonciskola igazgatónőjének egyik törvénytelen intézkedése váltott ki a kisiparosokból.

Mint ismeretes, a brassói leánytanonciskola igazgatósága annakidején közleményeket tett közzé a lapban, felszólítva a szülőket, hogy tanonc lányukat a lehető legrövidebb időn belül irassák be az iskolába, mert ellenkező esetben a törvény szigorával büntetik meg őket. Az igazgatóság ezt a „legrövidebb időn belül” kitételt nyilván egy-két napra értette, mert a szülők meg sem teheték a szükséges előkészületeket a beiratáshoz, amikor értesítették őket, hogy súlyos összegekkel büntették meg valamennyiüket, mert elmulasztották a beiratásokat.

Ennek az akciónak értelmi szerzője — amint utólag kiderült — Lucretia Rotaru asszony, az iskola igazgatónője volt, aki azt hitte, hogy ilyen módon Brassó iparostársadalmát megbüntetheti. Tévedett azonban, mert mielőtt még a bírságokat behajthatták volna, megindult a tiltakozás lavinája.

Az érdekelt iparostesterek és szülők, mielőtt még érdemben foglalkoztak volna a kérdéssel, kiüldözték a felkeresték Voicu Cornél dr. polgármestert és kérték, hogy járjon közbe a tanonciskolánál a sérelmes büntetések visszavonására.

Az érdekelték ezután a munkakamarához fordultak, amelynek kisiparos szakosztálya legutóbbi ülésén foglalkozott a kérdéssel. Megállapították, hogy az igazgatónő eljárása nem indokolt és így nem nyugosznak addig, amíg a büntetéseket el nem törlik. A határozatnak megfelelően a munkakamara kisiparos szekciója néhány nappal ezelőtt az alábbi levelet intézte Rotaru Lucretia igazgatónőhöz:

Ertesültünk arról, hogy Ön a munkakamara több iparos tagját pénzbüntetéssel sújtotta a tanulólányok késedelmes beiratása miatt.

Ertesültünk azonkívül arról is, hogy a miniszterium rendelete szerint a tanulólányok beiratása szeptember 6-50-ika között engedélyezett van.

Ennek ellenére Ön büntetéseket rótt ki a tanulólányok be nem iratása miatt, még a kitűzött időpont letelte előtt. A legkülönösebb azonban az Ön viselkedésében az volt, hogy a törvény által előírt büntetések maximumát rótták ki az iparosokra.

Azon intézmény érdekében, amelynek szolgálatában állunk, mindenki vel szemben egyforma megítéléssel kell viseltetnünk. Ön azonban ezen büntetések kiadásával, éppen ezek ellenkezőjét tett tanuságot.

Felhívjuk az Ön figyelmét arra a tényre, hogy az iparosok nagyrésze éppen az Ön provokálása folytán, még arra is képes, hogy csak fiutanolókat alkalmazzon a műhelyeiben, hogy az állandó surlódásokat Ornel kikerülje. Kérjük Önt, hogy fűgessze fel a büntetéseket és engedélyezze a beiratkozásokat, mivel ellenkező esetben kényte-

lenek leszünk felsőbb fórumoknál orvoslást keresni.

A levélre, amelyet Szabó Béni képviselő és a kisiparos szakosztály elnöke írt alá, az igazgatónő még csak nem is válaszolt és ez még jobban felkavarta a kedélyeket.

Ilyen előzmények után az ügy most már az iparistület vezetőségét is állásfoglalásra készítette. Határozatilag felszólították az igazgatónőt, hogy haladéktalanul vonja vissza a büntetéseket.

A kisiparosok tiltakozó akciójuk során a legsúlyosabb vádakat hangoztatták az igazgatónő ellen.

Ezzel egyidejűleg a brassói iparistület

vezetősége figyelmeztette a város vezetőségét, hogy a leánytanonciskola igazgatónőjének eljárása tühreletlen és a kedélyek lecsillapítása érdekében vagy menesszék állásából, vagy pedig vonassák vissza az igazságtalanul kiírt büntetéseket.

Az iparistület vezetősége ugyanakkor elhatározta, hogy amennyiben nem kapnak elégtételt, a Kolozsváron székelő kerületi iparigazgatósághoz fordulnak, amelytől azonnali vizsgálat megindítását követelik Rotaru Lucretia igazgatónő ügyének tisztázására.

Felméjük azonban, hogy erre nem kerül sor és az igazgatónő csak jobb belátásra tér annál is inkább, mert az egész város kisiparos társadalma követeli ezt.

EGY DAL,

amely meghódítja a világot

Sajtóbemutató az ASTRA-mozgóban

A sajtó meghívott képviselői és nagyszámú előkelőség előtt bemutatásra került Schmidt Józseffel a főszerepben az „Egy dal, amely meghódítja a világot” c. slágerfilm. — A főszerepet játszó Schmidt József gyönyörű tenorja valószággal lenyűgözi a közönséget. A hallgatóság azt hiszi, hogy nem mozgószínházban, hanem hangversenyben van, ahol a szebbnél szebb énekeket hallgathatja. Maga a film három jórát meg egy leány romantikus történetéről szól. A kistemetű énekes beleszeret egy leányba, aki viszont a hangjába szerelmes, valósággal azonban a barátját szereti. Romantikus, kedves történet, amelynek szereplői, Schmidt József, Charlotte Ander, mint mindig bájos és közvetlen, az ujonnan felfedezett Viktor de Kowa pedig elegáns, szép és elsőrangú színész, Fritz Kampers pedig ezuttal is elsőrangú. Ezzel a filmmel a

csernovici zsidó kántorból lett sztár, Schmidt József, meghódította a világot. Az Astra-mozgó csütörtökön mutatja be a filmet és hisszük, hogy szép és meleg fogadtatásban lesz része ezen csodafilmnek.

Az Obrassói Hjusági Keresztény Egyesület szüreti táncestélye

Az Obrassói Református Keresztény Hjusági Egyesület szombaton, folyó hó 14-én tartja meg műsorral egybekötött szüreti táncestélyét a hosszuutcai Héjja-féle nagyteremben 9 órai kezdettel. A műsor szereplői a következők: Bojér István, Rátz Árpád, Kovács Juliska, Mihály Ilonka, Dombora Boriska, Dávid Vilmos, Tóth Géza, Szabó Ferenc, Szakáts Sándor, Rátz Sándor és Bernát Ferenc. Ezenkívül dalkar és szavalókör is szerepel a műsorban mindenféle mulatságos számok fognak gondoskodni a közönség mulattatásáról. Belépődíj nincs, adományokat köszönettel fogad az Hjusági Egylet helyiségének berendezési költségeire a Vezetőség.

Az

Athenacum 60 lejes új regényei

egész vászonkölésben

1. Ursula Parrott: Exfeleség.
2. Móricz Zsigmond: Forr a bor
3. Francz Werfel: A Nápolyi testvérek.
4. Bródy Lili: A Manczi.
5. Vicki Baum: Helén dr. kisasszony.
6. Szitnyai Zoltán: Nincs feltámadás.
7. Földi Mihály: Isten országa felé.
8. Andre Maurois: Asszonyok útja.
9. Frank Arnau: Halálra ítélem.
10. Szomorú Dezső: Gyuri.
11. Zilahy Lajos: A lélek kialszik.
12. Sigrid Undset: Pogány szerelem.
13. Ursula Parrott: Szabad a csók.
14. Móricz Zsigmond: Rokonok.
15. Vicki Baum: Baleset.
16. Bródy Lili: A felesége tartja el.
17. Martin Maurice: Szerelmek örök titok.
18. Földi Mihály: A meztelen ember.
19. Jackes Dirál: A préda.
20. Erdős Renée: Hajnali hegedűszó.

21. Mazo de la Roche, Jalma Lakói

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

BRASSÓBAN
Kapu-utca 56-58., az udvarban.

BUKARESTBEN
Str. Sft. Mina 9. sz.

Antineuralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén idegzsák, stb., ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (ostyában) van.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

VILÁGPOLITIKA

Stresemantól Göringig

Jules Sauerwein, a híres francia publicista beszélgetést folytatott Berlinben Hermann Göring porosz miniszterelnökkel. Az interjú a „Paris Soir”-ban jelent meg. Éveken át a „Matin”-ben jelentek meg Sauerwein figyelemreméltó cikkei s lehet, hogy Sauerwein interjúja is hozzájárult ahhoz, hogy a „Matin” minap pillanatnyilag úgy ítélte meg Németország külpolitikáját, mintha csak ugyan békére törekedne. Mert Göring többek között ilyesfélét mondott Sauerweinnek: *figye el, nekem, hivatalos katonának, hogy mi nem akarjuk a háborút; Franciaország és Németország nem akarhatja egymást megsemmisíteni, mert ez sohasem sikerülhet egyiküknek sem: keveset nyerhetnénk s mindent kockáztatnánk egy háborúval.*

És Göring mondott még néhány olyan mondatot, amely látszólag alkalmas arra, hogy enyhítse a francia-német feszültséget: *egy darabka földért sohasem kezdenék háborút; a reváns gondolata már nem él Németországban s magam tiltottam be a „Siegeich werden wir Frankreich schlagen” kezdett dalt.*

Aztán így fakadt ki Göring: *hát nem nyomorult és lehetetlen dolog a Franciaország és Németország közötti állandó viszály, amely sohasem akar megszűnni?*

A német-francia ellentét problémája sokkal inkább aktuális lett azóta, hogy Göringnek szerepe van a német politikában, mint akkor volt, amikor Stresemann élt. Ugyszólván máskor-holnapra dől romba Stresemann életének nagy műve, a francia-német közlekedési gondolata, amelyet évekig féltő gondolat építgató. Gondoljunk csak arra, hogy két évvel ezelőtt — még Brüning kancellársága idején — ilyenkor, október első napjaiban az akkori francia miniszterelnöknek, Pierre Lavalnak és az akkori francia külügyminiszternek, Aristide Briandnak berlini látogatása milyen hatást váltott ki: népszerű virág lett az árvácska a német gomblyukakban, mert Briand és Laval gomblyukában is árvácska — a békeszimbólumuk — volt. És Briand első útja Berlinben Stresemann sírjához vezetett.

Két évvel ezelőtt Berlinben elhatározták a német-francia gazdasági bizottság megalakítását, hogy megvessék alapját a német-francia együttműködésnek — mindez szerettefözlött már a múltban. Pár hónappal ezután Briand követte Stresemant, de halála előtt már látta: két Németország van, sőt több Németország is van.

A stresemanni Németország mellett már észre kellett vennie azt a Németországot, amelyben Göringnek jut majd döntő szerep. Tulajdonoson nagy áldozatokba került Németországnak az a pacifista s humanitárius arcu franciabarát politika, amellyel Stresemann megkísérelte a német-francia ellentét végleges kiküszöbölését. És ha Stresemann a passzív ellenállást felhagyva, okos, céltudatos politikájával háború nélkül is visszaszerezte Németországnak az elvesztettnek hitt Rajna és Ruhr-területet, a német nép gazdasági életének teljes kifosztottsága, kimerülése volt az ára, míg Stresemann franciabarát politikája ennyi eredményt elérhetett. Ebben a fáradtságban, kimerültségben hogyan lett volna egyre fokozódó sikere a német nép körében annak a más Németországnak, amelyet most Göring szólaltatott meg Sauerwein előtt.

De igaz van Göringnek: Nyomorult és lehetetlen dolog a Franciaország és Németország közötti állandó viszály, amely, úgy látszik, sohasem akar megszűnni. És igaz van Göringnek abban is: Franciaország és Németország nem akarhatja egymást megsemmisíteni, mert ez sohasem sikerülhet egyiküknek sem.

Az angol közvéleményt a háborús évek elején nem kis mértékben foglalkoztatta az, hogy győzelem esetén mégis mi lenne az a megoldás, amellyel elérhetnék, hogy Németország sohasem keveredhessen többé háborúba: terheljék meg Németországot adóssággal,

súlyosszék el a flottáját, anektálják a tartományait? Mindez nem vezethet célhoz. Ekkor felmerült egy bizarr gondolat: a megoldás csak az volna, hogy meg kellene ölni Németországban a halva éven aluli nőknek mondjuk hetvenöt százalékát s ha ezt megteszik, bátran megtarthatja Németország a flottáját és a pénzét. A nők kiirtása lenne csak egyértelmű a közösség kiirtásával. De mivel ez természetesen sohasem történhetik meg, semmi remény nincsen arra, hogy Németországot valaha is meg lehessen semmisíteni.

Még a háborúban a német férfiak kilencven százalékát megölték volna, a megmaradó tíz százalék újra be tudta volna népesíteni Németországot.

Nem lehet egyetlen egy háborút sem úgy megnyerni, hogy azzal végérvényesen megsemmisítsenek egy országot. Göringnek elv tathatatlanul igaza van akkor, amikor azt állítja, hogy Franciaországnak és Németországnak nem sikerülhetne soha egymást megsemmisíteni, egymást véglegesen kirajozni Európa térképéről. Annál nyomorultabb és lehetetlen dolognak tűnik fel előttünk Franciaország és Németország állandó feszültsége és viszálya, amely, úgy látszik, soha nem akar megszűnni.

Hiszen igazán nem új beletű ez az ellentét, amelyet még Nagy Károly császár indított el útjára a római birodalom felelevenítése óta. Ezt a francia-germán ellentétet azóta szüntel nélkül, a hegemoniáért dúló örökös versengés szította s felváltva: hol a franciák (XIV. Lajos vagy Napoleon idejében, vagy mint a világháború után), hol a németek (Nagy Frigyes vagy Bismarck idejében) szerezték meg a fölényt.

Egy ezredévnél tovább tart már ez az állandó francia-germán viszály és feszültség, amelyről Európa békéje függ. Mégis ezer év tanulsága sem volt elég ahhoz, hogy Franciaország és Németország csakugyan meggyőződjön: sohasem sikerülhet egyiküknek sem egymást megsemmisíteni!

Az embernél is nehezebben tanulnak a népek és még nehezebben tanul maga az emberiség.

(k. e.)

Titulescu Varsóban van, de eddig még nem érkezett oda Litvinov

A külügyminiszter látogatást tett a varsói orosz követségen
Uj kisántant-konferencia tárgyalja le az olasz Duna-tervet

Varsó, október 11.

A kisantant és Kelet-Európa figyelemre méltó kétségelénél Varsó felé fordul, ahol a kisantant államok legtekintélyesebb és leg többre becsült külügyminisztere tesz egyelőre még eléggé misztikusnak látszó látogatást. A román hírforrások már hetekkel ezelőtt jelezték, hogy Titulescu Varsóba készül, ennek a látogatásnak azonban akkor még a román források nem tulajdonítottak nagyobb jelentőséget, minthogy a román külügyminiszter az aktuális politikai kérdésekről kíván tárgyalni a lengyel politikai körökkel.

Két nappal ezelőtt azonban Moszkvából is érkezett egy jelentés, amely szerint Titulescu Varsóban találkozni kíván Litvinovval, aki Genfben utazik, Varsóban azonban kiszáll azért, hogy ez a találkozás létrejöhessen.

A moszkvai jelentés azt hangsúlyozta, hogy a találkozást Lengyelország közvetíti, mert Lengyelországnak igen fontos kívánsága, hogy Románia és a Szovjet között létrejöjjön a rendes diplomáciai kapcsolat.

Titulescu most megérkezett Varsóba s így Kelet-Európa, amelynek további politikai utvonala ez a találkozó nagyon jelentőségteljes lehet, kíváncsian figyeli, hogy vajjon Litvinov is kiszáll-e és keresi a találkozást Titulescuvval úgy, ahogyan a moszkvai jelentés mondotta.

Eddig erről még nincsen szó. A Bukarestbe érkezett jelentések szerint Titulescut a varsói pályaudvaron ünnepélyesen fogadták. A román külügyminiszter azután Pilsudszkyt látogatta meg, aki a román külügyminisztert a lengyel „Fehér sas-renddel” tüntette ki. Később Titulescu tanácskozott Beck ezredes külügyminiszterrel, majd Moscisky elnökkel tett tisztelegő látogatást.

Az eddigi jelentésekben Litvinovról egyetlen szó sincs, sőt az egyik varsói hírforrás úgy tudja, hogy a román külügyminiszter kedden délután öt órákor vonatra ül és folytatja útját Genf felé. Ebben az esetben tehát nem is találkozhatnak, — legalábbis Varsóban nem, — Litvinovval. Fennmarad azonban még mindig az a lehetőség, hogy

Litvinov ugyanazzal a vonattal tart Genf felé, amelyre Titulescu is felül s így a találkozás mégiscsak létrejön.

Legújabb jelentésünk egyébként azt hozza hírül, hogy

Titulescu kedden délelőtt felkereste az orosz követséget Varsóban.

Obsejenko követtel találkozott és kicserélte az orosz követtel a román—orsz—magadási szerződés ratifikált példányát. Hivatalos jelentést erről a látogatásról sem adtak ki, amint nem adtak ki a Pilsudszkyval, Beck külügyminiszterrel és az elnökkel folytatott beszélgetésekről, vagy éppen tanácskozásokról sem. A hivatalos jelentések elmaradása talán azt akarja jelenteni, hogy Titulescu nem hivatalos minőségében tett látogatást Varsóban, mindössze Varsót utba ejtve utazott Genfben, ahol majd tárgyalni fog hivatalosan is, talán magával Litvinovval is.

DOLGOZIK A KISANTANT

Genfben egyébként Titulescu távollétében Benes tartja kezét között a kisantantpolitika szálait. Hétfőn hosszas megbeszélést folytatott Jęficscel. A megbeszélés tárgya természetesen a dunai olasz terv volt, amit a franciák újabban alkalmasnak találtak arra,

hogy tárgyaljanak róla. Ez a francia pálfordulás nem kedves a kisantant államoknak s azért Benes és Jęfics között hosszú megbeszélés volt. A két külügyminiszter végül is abban állapodott meg, hogy

decemberben, vagy januárban újabb kisantant konferenciát kell tartani, lehetőleg Belgrádban.

A tanácskozásokba természetesen Titulescu is nyomban bekapcsolódik, mielőtt megérkezik Genfben. Ha ugyan programváltozás nem lesz közben. Az események ugyanis nagyon érnek a Balkánon is s van olyan jelentés, amely szerint

Titulescunak valamelyik napon Szófiában kell találkoznia Musanoff bolgár miniszterelnökkel.

— Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértápláltságnál, fejfájásnál, általános rosszullétnél ígyünk reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.

A török külügyminiszter nem találta Belgrádban Jęficsét

Genfben állapodtak meg a megnevelőmadási egyezmény szövegében

Genf, október 11.

Jelentettük hétfőn, hogy a jugoszláviai hivatalos sajtóiroda közlése szerint Tevfik Rusdi bey török külügyminiszter Belgrádba érkezett, hogy befejezze a jugoszláv—török barátsági szerződés megkötésére már régebben indított tárgyalásokat. E jelentés szerint arról is szó volt, hogy a szerződést már hétfőn aláírják.

Újabb jelentéseink szerint a török külügyminiszter csak átutazott Belgrádon. Tárgyalásra nem kerülhetett sor, mert

Jęfics jugoszláv külügyminiszter is utban volt Genf felé, ahová különben a török külügyminiszter is készült. Így aztán a tárgyalások Genfben történtek meg és pedig sikerrel, mert

az új jelentések szerint Tenfik és Jęfics megegyeztek egymással a megnevelőmadási szerződés végleges szövegében.

Az aláírás azonban még nem történt meg. Ezzel várnak s majd novemberben írják alá Belgrádban.

HIREK

Az utolsó kártya

✱

Az őszi szellő már kergeti le a liget fáiról a halott, sárga leveleket, amelyek himbálózva hullanak alá a zöld fűre. A gondozott sétányok mellett még zöld a fű, utolsó fiatal hajléai a vénasszonyok nyarának. A kép azonban már őszi, a forrásoskőgü szilfák már jelentik, hogy a természet álmos, aludni vágyik. A zöld levelek között minden nap több a sárguló, amelyeket aztán a fa átad a szélnek, hogy még egyszer, utóljára játszhas-sék vele.

A sétány egyik padján négy deresfejű öreg bácsi kártyázik. Pipájuk bodor füstje egy darabig még gyűrűzik a levegőben, majd lassan eloszlik, mintha az őszi szellő magába szippantotta volna. A négy bácsi nyugodt arcán és öltözködésén az ember az első pillantásra megállapíthatja, hogy nyugdíjasok, a munkából kikopott emberek, akik már nem várnak az életől mást, mint nyugalmat a munka idegfeszítő izgalmaitól, no meg azt, hogy legyen dohány a pipába.

Nem érdeklik őket a sétáló fiatal párok, a kiknek lelkeiben talán most kezd kibontakozni a tapasz. Mozdulatlan arcizmuk és pápaszemük rámered a kártyára és nem érdekli őket más semmi.

Azaz mégis... Egy sárguló falevél ráhullik az egyik kártyájára és a hüvelykujjában megakad. A halott leveél egy pillanatra ki-zokkenti fásult nyugalmából, megfogja a le-velet, lehajítja s ennyit mond:

— Ez már elűtötte utolsó kártyáját...

A négy szempár rámered a levelekre, arcuk elkomolyodik, mintha őszbeborult életüket és elroppant éveiket siratnák az ősz parányi, jelentéktelen áldozatában...

— Meghalt a Pesti Általános Takarékpénztár vezérigazgatója. Budapestről jelentik: Biró Zsigmond, a Pesti Általános Takarékpénztár vezérigazgatója 83 éves korában Budapesten meghalt. Az öreg bankvezér élete utolsó órájáig dolgozott.

— Színészek Székelyudvarhelyen. Dr. Ferenczy Gyula szintársulata 10-én kezd meg tiznapos játékát Székelyudvarhelyen. Amennyiben az előadásokon a helybeli katonazenekar is közreműködik, sikerre van kilátás.

— Minden bókorbán pénzhamisító. Temesvárról jelentik: A temesvári rendőrség hosszabb ideig tartó nyomozás eredményeként nagyobb szabású pénzhamisításról rántotta le a leplet. A rendőrséget pár nappal ezelőtt bizalmasan értesítették, hogy a józsefvárosi Prayer-utca 1 B. alatti házban háromtagú pénzhamisító társaság működik. A pénzhamisítók első kísérletként 20 lejeceket akartak gyártani, de később sor került volna százlejes ércpénzek előállítására is. A rendőrség hétfőn, tehát még kevéssé időben, kiszállt a helyszínre és letartóztatta a hamisítót, névszerint: Mitrea Joan földművest, Bădescu Joan temesvári kereskedőt és Koniczkait, a városi kertetész megmaltálta a pénzgártó gépet és a különböző pénzmemek gyártásához szükséges kliséket is. A pénzhamisítót ki-hallgatásuk után átadják a temesvári ügyészségnek.

— A militárius kettős gyilkosság bűn-perének főtárgyalása. Bukarestből jelentik: Megirtuk már, hogy Nicolaescu ügyvédnek a Militárius-utcaiban elkövetett kettős gyilkosság tettesének bűnperét hétfőn kezdte el tárgyalni a bukaresti törvényszék. Az első tárgyalá-si napon felolvasták a vádiratot, amely az-al vádolja az ügyvédet, hogy Olimpia nevű feleségét és ennek nagynénjét, Boteanu Eca-terina asszonyt, ismert bukaresti leánykeres-kedőnöt, anyagi érdekből meggyilkolta. Nico-laescu ügyvéd kihallgatására az éjszakai órákban került sor. Az ügyvéd tagadta azt, hogy a gyilkossághoz bármi köze is van és azt állította, hogy előző beismerő vallomá-sait a rendőrség és az ügyészség elsenze-pedelt súlyos bántalmazásai következménye-ként tette meg. Előadása szerint feleségé-vel a házassági kapcsolatot már közvetlenül esküvőjük után megszakította, mert az asz-szony már a nászéjszakán házasságtörést kö-vetett el egy soffőrrel. Az elnök erre meg-kérdezte az ügyvédtől, nem találta-e erköl-cselennek csupán anyagi érdekből ottmaradni az ilyen feleségnek a házában? Nicolaescu erre azt válaszolta, hogy a butorokat ő vá-dálta, csupán addig volt szándéka, amíg a fe-dél alatt élni a feleségével, amíg a butoro-kat kimentti a házból. Egyébként az ügyvéd, akinek tettesi mivoltához még csak kétség sem férhet, oly borotvaes logikával építet-te fel vallomását, hogy abban sem az ügyész, sem az elnök nem tudott részt venni.

— REVOLVERHARC A TEMESVÁRI ÉJSZAKÁBAN. Tudósítónk jelenti: Hétfőn este különös verekedés történt Temes-váron egy detektív és egy nyomdász között. Bălan János temesvári detektív és Ehling Imre 44 éves nyomdász a temesvári munkás-telepen eddig ismeretlen körülmények között revolverrel egymásra lőttek. A véres lefolyá-su veszekedést mindkét fél különbözőkép-pen adja le. A detektív azt vallja, hogy Eh-ling kihasználva az éjszaka sötétjét reá lőtt és megsebesítette a kezén. Csak a nyomdász támadása után, — vallja a detektív, — fo-lyamodott a revolverezés és a nyomdász vál-lába lőtt. Ehling Imre azonban azt a vallo-mást tette, hogy Bălan detektív lőtt rá elő-ször, aki csak azért, hogy a támadás lát-szatát keltse, a nyomdász megsebesítése után saját kezébe is belelőtt. A verekedés mindkét szereplőjének fején súlyos zúzódások vannak. Mindkettőjüket a Béga-szanatóriumban ápol-ják. A vizsgálat feladata lesz megállapítani a véres éjszakai lövöldözés rejtélyes körü-lményeit.

— EMELEKEDNEK A MÉZ-ARAK. Az Erdélyi Méhész Egyesület közli, hogy a nagy mézhiányra való tekintettel a mé-hészek visszatartják csekély mézkészletü-ket a méhek etetésére. Ami kevés piacra kerül, azért már 35—40 lejért kéri. Bras-sóban a méz ára már most is detaillan 48—52 lej, Kolozsváron pedig 38—42 lej. Az árak, előreláthatólag, még emelkedni fognak.

— Visszahelyezték állásába a kommunista izgatással vádolt nagyváradi városi tisz-tviselőt. Tudósítónk jelenti: A nagyváradi ta-nács még öt hónappal ezelőtti fegyelmi eljá-rást indított Grunstein Erzsébet városi tisz-tviselő ellen, akit kommunista izgatás-sal vádoltak. A fegyelmi eljárás során Grün-stein Erzi szerepe tisztázódott és kedden vissza is helyezték hivatalába. Arról még nem döntöttek, hogy az időközben visszatart-tott havi fizetéseit kiutalják-e neki, vagy nem.

ABLAK

Mitokán. Román szó. Lefordítani nem lehet. Különlegesen bukaresti szó. Fővárosi szaga van és annyit jelent, mint nőtől élő selyemgyerek, durvaskodó, félművelt, fran-ciáskodó és még kitömött vállut is jelent, penzest és züllöttet. Az ember azt hihetné, haldoklik ez a fajta, letűnt. Gaetan letűnt: egy jól bélelt, tollazott, illatosított cellában tünt le, de most meg egy másik áll fölényesen, szinte zsebregdelt kézzel a bíróság előtt. Ugyvéd, úgy hívják Nicolaescu. A bűne: ölt. Volt neki egy felesége. A felesége meg-csalta a nászéjszakáján egy soffőrrel. Megölte. Volt neki egy nagynénje. Ennek nyil-vános háza volt. Megölte. Nem azért ölte meg ez az ügyvéd a feleségét, mert megcsalta és nem azért ölte meg az ügyvéd a nagynénjét, mert ennek személye bántotta erkölcsiségét. Nem. Nicolaescu pénzért ölt, mert „mitokán” volt. Ölt tehát és pénzt szerzett. Most a bi-róság előtt áll és áll és az ember azt hihetné, vége az aranykézűtcai szép napoknak: ő, az ember, haldoklik ez a faj. Mi nem tesszük. Egyre tovább él és — uralkodik. Amíg a pénz utáni öklözés, tolatkodás, vergődés él, hízik, más helyt viszont sár van és vér van és gond van, addig zsebregdelt kézzel és fölényesen mindig állni fog a bűn a taláro-sok előtt és lehet ítélet, az egyensúly, a tisztaság, az igazság csak ismeretlen lesz és csak vérről kíváncsi lesz, el nem érhető és megcsufolt, mint a mi egész életünk.

O'Duffy tábornok, az ir kékingesek ve-zére, akit a napokban Tralee városkában a tömeg meglámádott és kalapácsütések-kel súlyosan megsebesített.

— Hegedűs Nándor képviselő a nagyvá-ra-di bíróság előtt. Tudósítónk jelenti: A nagy-váradi törvényszék kedden vonta felelősségre Hegedűs Nándor magyarpárti képviselőt, a kit az ügyészség lázítással vádolt. A vád szer-int Hegedűs a legutóbbi választás alkalmá-val két biharmegyei községben kortesuton járt. Kortesutját követően a kévi tanító fel-jelentést tett ellene, hogy Hegedűs beszédé-ben felszólította a parasztokat az adófizetés megtagadására. Hegedűssel járt a községben Kövér Gusztáv dr., az időközben Romániá-ból kiutasított magyarpárti politikus is, aki a feljelentés szerint, beszéde során a követke-zőket mondotta: „Kettő millió magyar él Romániában. Ez négy millió öklöt jelent.” A tanuk valamennyien cáfolják azt, mintha Hegedűs a vádban foglalt kijelentést megte-tte volna. Ezzel szemben elismerik, hogy Kö-vér valóban mondott valami hasonlót, de egészen más értelemben használva, mint aho-gyan a vád feltűnteti. A törvényszék felmen-tette Hegedűs Nándort a lázítás vádjá alól, Kövér ügyét pedig szétválasztotta és külön fogja tárgyalni.

— HARMINC LENGYEL REPÜLŐ-GÉP ROMÁNIÁBAN. Bukarestből jelen-tik: Szombaton reggel harminc lengyel repülőgép indul Bukarestbe, hogy vissza-adja Miklós herceg legutóbbi lengyelor-szági udvariassági látogatását. A lengyel repülő-k fogadtatására Bukarestben meg-tették a szükséges előkészületeket.

— Scarlet Leon meghalt. Bukarestből je-lentik: Megirtuk, hogy dr. Scarlet Leon 34 éves jasi ügyvéd, Leon képviselő öccse, csa-ládi viszály következményeképpen öngyl-kosságot követett el. Az életút revolverével kétszer meglötte magát. Tettének elkövetése előtt erős adag altatót vett be s ettől 50 órát aludt egyfolytában. Ujabb jelentés szerint az ügyvéd hétfőn meghalt.

— Csillageső Bukarestben. Bukarestből je-lentik: A hétfőről kedde virradó éjszaka órákon át valóságos csillageső volt Bukares-tben. Egyszerre tíz-husz csillag zuhant alá, a legragyogóbb tűzijáték vízióját varázsolva a szemek elé. A csillagvizsgáló állomás jelenté-se szerint ez a látványosság október 29-ig minden éjszaka ismétlődni fog.

— GAZDANAP BÁNFYHUNYAI-DON. Az Erdélyi Gazdasági Egyet Kozzme-geyi Szakosztálya október hó 15, 16, 17-ik napjain Bánffyhunyon gazdanapokat rendez. Az Erdélyi Gazdasági Egyet kö-telekébe tartozó kolozsmegyei falusi Gaz-dakörök ez alkalommal mezőgazdasági és állatkiállítás rendeznek. Délelőtti 10 órákor nyílik meg Kalotaszeg nagysza-bású mezőgazdasági, ipari és kisállatkiál-lítása. 11 órákor gazdasági előadások, majd fogat- és lóverseny lesz a gazdnaf-jak részére. Délután fog lefolyni a Kalo-taszegi Múzeum ünnepélyes megnyitása. Utána a kalotaszegi dalárdák tartják meg dalosünnepélyüket, este pedig műsoros előadás lesz. Hétfőn gazdasági előadások lesznek, míg kedden méhészeti vándor-gyűlést tartanak.

✱ FIGYELEM! A né. közönség sz. tuda-mására hozom, hogy folyó hó 11, 12, 13 és 14-én délután 3—5-ig a Korona-étterem ud-varán bemutatam a rom. kir. C. O. V. 21853. sz. szabadalmat. Ez a külföldön is egyedül-ló, elismert módszer szerint, higiénikusan megtisztított bármilyen szennyes szőnyeget, plüsszövetet, ágtyokot, stb. és visszaadja régi színét. Butort, kerevetet, matracot, teljes ga-rancia mellett mentesít molytól, poloskától és annak petéitől. Az eljárás teljesen szaga-tlan és orvosi megállapítás szerint emberi szervezetre ártalmatlan. A brassói tulajdon-rész joggal és géppel eladó. Record szőnye-gtisztító, poloskairtó és molytalantító vállalat. Varga, Brassó, Str. Rochus 12.

— Éheznek az egeresi szénbánya munká-sai. Kolozsvárról jelentik: Egeresen megsza-kadtak a tárgyalások a munkások és a vál-lalat igazgatósága között. Az igazgatóság erre a konzumokat bezáratta s így a munká-ságot napok óta nem élelmezik. A barbár el-járásnak egyesek szerint az az oka, hogy a főrézsvényesek között ellentétek merültek fel. A munkásság négytagú küldöttségét akart Bukarestbe indítani, a munkaügyi ve-zérfelügyelőséghez, a vállalat azonban az utolsó pillanatban megtagadta az utiköltség kifizetését. A küldöttség így itthon maradt. Az elkeseredés nagy, mert a vállalat több millióval tartozik a munkásságnak s ezeknek mégis éhezniük kell.

— Megdrágult Kolozsváron a kenyér. Tu-dósítónk jelenti: A kenyér kilója 1 lejjel meg-drágult Kolozsváron. A drágítást a pékek kö-zösen határozták el, azzal az indoklással, hogy Erdély összes városai közül Kolozsvá-ron volt a legolcsóbb a kenyér, ez pedig el-viselhetetlen — nekik.

EZEN TABLETTÁK

NEURALGINE

JURIST

megrúntatják
a leghevesesebb
fejfájást

— MEGHALT A VAZELIN FELTA-LALÓJA. Newyorkból jelentik: A New-Yersey államban 96 éves korában meghalt Cheserburgh, aki a vazelin feltalálója volt.

— FÉLTÉKENYSÉGI DRAMA. Mára-marosszigetről jelenti tudósítónk: Cali-nessi községben Rad Petru hétfőn ceto felkereste a falu egyik módos leányát, Berci Ileanát. A fiatalok mulatozása köz-ben bevetődött a leány egyik rokona, a féltékeny Berci Jon, aki egyébként négy gyermek apja és belekötött a leánybe. Verekedés kezdődött, amelynek során Berci revolverével Rad balszemébe lőtt. A leány a helyszínen kiszemvedett, a gyilkos eltűnt a faluból.

— A juhpásztor agyonverte a kerület. Máramarosszigetről jelentik: Valea Por-cului községben Bacica Vasile juhpásztor verekedés közben fejszével leütötte a fa-lu erdőkerületét. A súlyosan sebesült em-bert kórházba szállították, kihallgatni azonban nem lehet. A juhpásztort letar-tóztatták.

— Bukarest—Budapest — két óra. Buda-pestről jelentik: Vasárnap délelőtti 11 órákor a mátyásföldi repülőtéren kétfedelű gép szá-lott le. A gép két pilótája a Bibescu-kupáért rendezett olasz—román sebességi versenyt nyerte meg és Bukarestből érkezett Buda-pestre, — kerek 2 óra alatt. Ez az idő maga is rekordjeljesítmény, de ezt a rekordot mes-sze felülmúlja az az eredmény, amellyel a pi-lóták, Cavaliere Osvaldo százados és Buffa Giovanni főhadnagy a kupát elhódították, mikor Rómából Bukarestbe 3 óra 12 perc alatt, tehát 356 kilométeres átlagsebességgel repültek. A győztes olasz tiszteket a mátyás-földi repülőtéren a budapesti olasz követség, élén Ascanio di Colonna herceg követtel, ün-nepélyesen fogadta.

Nindazolnak,
kik magukat
gyengének
és kimerültek-
nek érzik a

BIOGLOBIN

új életérőt ad

Vérképző, izomerősítő, idegerősítő, ét-vágugerjesztő és élénkítő szer.

Kapható a gyógyszerárakban, vagy a készítőnél:

FABRIUS GUIDO

„MEDVE” gyógyszerárta
Nagyszombat—Sibiu

A Manchester Guardian leleplezi a cseh népszámlálás kulisszatitkait

Háborus veszedelmet jelent a cseh kisebbségek elnyomása

London, október 11

A Manchester Guardianban Sir Robert Gower nagy cikket közöl arról, hogy a cseh kormány milyen eszközökkel nyomja el a tót és a magyar kisebbségeket s milyen eszközökkel „sikkasztotta el” a magyarországi a Felvidéken és a ruténföldön. Sir Gower szerint biztos adatok vannak a birtokában arra vonatkozólag, hogy a legutóbbi cseh népszámlálás alkalmával a Felvidéken és a ruténföldön nem engedték meg, hogy a lakosság maga töltsön ki a népszámlálási lapokat, hanem azok tudta, beleegyezése nélkül, sőt igen sok esetben egyenes tiltakozásuk ellenére a kiküldött népszámlálási biztosiok töltötték ki a nemzetiségi rovatokat és tömegesen írták be cseheknek a magyar és német kisebbségeket, valamint a tótokat.

Tölmácsot sehol sem használtak s nem egy esetben pénz és börtönbüntetéssel fenyegették meg azokat, akik ragaszkodtak ahhoz, hogy ellenőrizhessék a beírásokat.

Kassára és Pozsonyba a népszámlálás idejére cseh ezredeket vezényeltek és ezeket a lakosság számához vették fel. Így történhetett meg az, hogy az 1918-ban még 1 millió 66 ezer létszámot kitevő magyarság a cseh népszámlálás szerint alig néhány helyen éri el a lakosság 20 százalékát.

Sir Gower azzal fejezi be a cikkét, hogy a kisebbségvédelmet a nagyhatalmak garantálták, tehát most a nagyhatalmaknak kell kellő erővel tiltakozniuk akkor, amikor Csehszlovákia ilyen rútul megkerül a magára nézve kötelezőnek elismert szerződéseket.

Budapesti jelentés szerint október 22-én Magyarország minden

nagyobb városában tiltakozó gyűlések lesznek a csehek magyarellen es viselkedési miatt.

A gyűléseken határozati javaslatokat fogadnak el és ezeket megküldik a Népszövetségnek, valamint minden nagyhatalomnak, kihangsúlyozva, hogy a csehek viselkedése háborus veszedelmet jelent Közép-Európára.

A pozsonyi tartományi kormányzóság egyébként az Esti Kurir mai számát elköszölte.

Vége a hadgyakorlatoknak

Krajova, október 16

A nagy őszi hadgyakorlatok, amelyeket Krajova közelében és környékén tartott meg a hadvezetőség, hétfőn délután véget értek. A hadgyakorlatot ünnepélyes katonai parádé közepette kedden fújják le. Erre az alkalomra Vajda Sándor miniszterelnök is Krajovába érkezett, aki vasárnap Kolozsváron tartózkodott.

Lépfenében betegedett Lazar Ilie anyja

Máramarosziget, október 11.

Lázár Illés máramarosi képviselő 72 éves édesanyja giulesti birtokán két lépfenés tehát ápolása közben megbetegedett. Lépfenés tünetekkel az agg matrónát a máramaroszigeti kórházba szállították be. Állapota súlyos ugyan, de nem életveszélyes.

Már pár napja, hogy oldalhuzás- és szurási fájdalmakat érzek és újból egy kellemetlen

vizeleti inger-fájdalom vált érezhetővé. Napi sétáim kinszenvedéssé váltak. „Holnap már nem méssz ki” gondoltam magamban és tekintetem véletlenül egy gyógyszerháznak a kirakatában akadt meg, ahol a következő reklám vonta rá figyelmemet: „A HELMITOL-tabletták alaposan tisztítják és fertőtlenítik a húgycsőket és ezáltal gyors gyógyulást eredményeznek”. Rögtön vásároltam egy csomag HELMITOL-tablettát. Hatása csodás volt. Már pár napi használat után újra megkezdhettem a napi sétáimat.

A Dertil vitában megszólal a Dunapósta

A budapesti Dunapóst Hirlaptudósító Iroda az alábbi helyreigazítás közlését kéri:

Mélyen Tisztelt Főszerkesztő Ur!

A B. L. október 6-iki számában, a harmadik oldalon a „Kronstädter Zeitung már megint zsidózik” cím alatt cikk jelent meg, amelynek csillag alatt megjelent megjegyzésükre vonatkozólag kerjük Főszerkesztő Urat, hogy alábbi helyreigazításunknak b. lapján szíveskedjék helyet adni.

Téves a B. L.-nak az a megjegyzése, mintha a Dunapostának a Magyar Távirati Irodával és ezen keresztül közvetve a magyar kormányzattal bármilyen kapcsolatai volnának. Ellenben tény az, hogy a Dunaposta hirlaptudósító irodának sem a Magyar Távirati Irodával és rajta keresztül közvetve a magyar kormányzattal semmiféle kapcsolatai nincsenek. Továbbá tény az, hogy a Dunaposta nem „konzervatív természetű vállalat”, hanem az eseményeket tárgyilagosan adó tudósítóiroda amely a szóbanforgó Dullfuss elleni merénylettel kapcsolatban leadta az összes forrásaiból származó összes anyagát, tehát ama hírforrásokból származó híreket is, amelyek a merénylet estéjén és a következő nap délelőttjén határozottan nemzetiszocialistának jelentették a merénylet, amint később azokat a híreket is, amelyek szerint Dertil, a merénylet nem nemzetiszocialista, A Dunaposta nem kötelezi előfizetőit arra, hogy a leadott anyagot válogatás nélkül leközzöljék.

A Dunaposta hirlaptudósító iroda egyébként Buda László dr. tulajdona s így az teljesen független és önálló vállalkozás.

Köszönetet mondva Főszerkesztő Urnak a szíves ségért, maradok kartársi üdvözléssel:

BUDA LÁSZLÓ dr.

A Dunaposta hirlaptudósító iroda főszerkesztője.

★

Elirásunk korrígálására a fenti nyilatkozatnak készséggel helyet adtunk és annak alapján ismét leszögezzük, hogy a Dunaposta a kérdéses Dertil ügyben maga is oda nyilatkozik, hogy a B. L.-nak a Dullfuss elleni nyilatkozat napján nem volt más jelentése, mint olyan, amely a merénylet nemzetiszocialista érzelműnek minősítette fel.

A lipcsei-per hihetetlenül izgalmas délutánja

Van der Lubbe elismeri, hogy gyújtogatott, de arra, hogy volt-e társa, „nem tud” válaszolni

Berlin, október 11.

Lapzártakor jelentik: Van der Lubbe perének kedd délutáni tárgyalása hallatlanul izgalmas volt. Az elnök Thaler nyomdász (nem Haler, mint az első jelentés mondta) kihallgatását folytatta. A tanu előadja, hogy amikor ő közölte észleleteit a rendőrrel, megnézte az óráját és az 9 óra 10 percet mutatott. Dimitroff vádlott az elnök engedélyével kérdést tesz fel a vádlottnak:

— Állíthatja-e ön azt, hogy a vallomásáról felvett jegyzőkönyvekben pontosan az volt, amit Ön mondott?

Az elnök a kérdést így fogalmazza újra:

— Van-e valami adata arra, hogy a vallomásairól felvett jegyzőkönyvekben nem volt pontosan az, amit Ön mondott?

A tanu a kérdésre nem mer válaszolni. Dimitroff újabb kérdéseket akar feladni, de az elnök eltöltte a kérdéseket, mert nem engedheti meg, hogy a hatósági közegek folytonos gyanúsításával operáljon. Dimitroff hangosan tiltakozik. Azután Lubbe védője arra kéri az elnököt, hogy ismertessék meg védettjével az eddig elhangzott tanuvallomásokat, hadd tehesse meg Lubbe azokra az észrevételeit. Az elnök ezt későbbi időre halasztja, helyette Lubbéhez intéz újabb kérdéseket. Azt kérdi, hogy igaz-e az, amit a tanu állítanak, hogy tudniük a balkonnál az ablakon keresztül? mászott be a birodalmi gyűlés palotájába.

Lubbe halkan igennel válaszol.

Az elnök ezután kibővíti és megismétli a kérdést.

— Igaz-e az, hogy Ön gyújtotta fel a birodalmi gyűlés palotáját s egyedül követte-e el ezt a tettet, vagy pedig mások segítségével?

A termen hallatlan izgalom fut végig. Minden neszt elcsendesedik s így tisztán

hallható, amint

Van der Lubbe halkan újra igent mond. Dimitroff a rendkívüli temperamentumos bolgár vádlott felugrik a helyéről és kiabálni kezd:

— Ez lehetetlen, nem igaz!

Az elnök megvonja Dimitrofftól a szót, felemelkedik a helyéről és harmadszor is felteszi a kérdést:

— Itt, a bíróság színe előtt és az egész világ színe előtt is pégre válaszoljon őszintén, igaz-e, hogy Ön gyújtotta fel a birodalmi gyűlés épületét?

A terem egész közönsége feláll az iz-

galomtól s meredten lesi Lubbét, aki a nagy csendben minden nagyobb lelki emóció nélkül, harmadszor is megismétli a halk igent.

Az elnök ezután arra vonatkozólag teszi fel kérdéseket, hogy volt-e Lubbének testtársa, vagy legalábbis segítettek-e neki a gyújtogatás előkészítésében.

Lubbe kijelenti, hogy erre a kérdésre nem tud válaszolni.

Az elnök azután bejelenti, hogy a bíróság a holnapi tárgyalás során helyszíni szemlét tart, hogy ellenőrizhesse a tanu vallomásait.

Leszúrták az oláhsalvai közbirtokosság elnökét

Székelyudvarhely, október 10

Megrendítő gyilkosság történt vasárnap este az udvarhelymegyei Nagyláhalva községben. A gyilkosság bosszu műve, amiért Lőrincz Balázs közbirtokossági elnök a község érdekében tolvajkodó több falubelije ellen a hatóságoknál feljelentést tett.

A gyilkosság a községi szövetkezet tornácán történt, ahol eddig még ismeretlen tettesek Lőrincz Balázst a sötétben hátba,

fiát, Lőrincz Istvánt pedig halántékán szúrták.

Mindkettőt még éjjel beszállították Székelyudvarhelyre, de Lőrincz István már utközben meghalt. Jellemző a szurások erejére, hogy

Lőrincz István halántékába a bicska beletört és apja csak harapófogóval tudta kihúzni a bicska pengéjét.

Lőrincz Balázs sebe bár súlyos, de nem életveszélyes. A tettesek letartóztatása minden pillanatban várható.

Utazó tisztviselőnek

ajánlunk kerekedelmileg képzett, agilis, nagy gyakorlattal bíró szervező-erő, propagandista és akvizitőr Erdély és a Bánság területére. Beszél románul, magyarul és németül. Elsőrangú referenciákat nyújthat. — Szíves megkereséseket „Reprezentant” jellegre kér „Megedlis-hirlapiroda” Oradea címen.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.